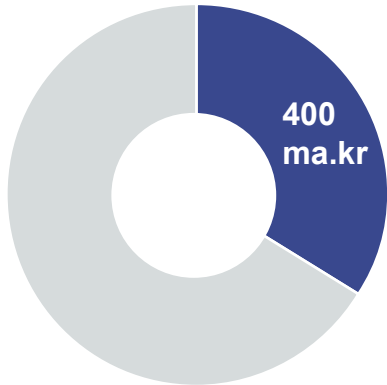

Dagskrá

1. Fyrirkomulag Samráðsvettvangsins
2. Áskoranir og markmið
3. Þjóðhagsramminn
4. Inngangur að hagvaxtartilögum
5. Opinber þjónusta
6. Innlend þjónusta
- 7. Auðlindageirinn**
8. Alþjóðageirinn

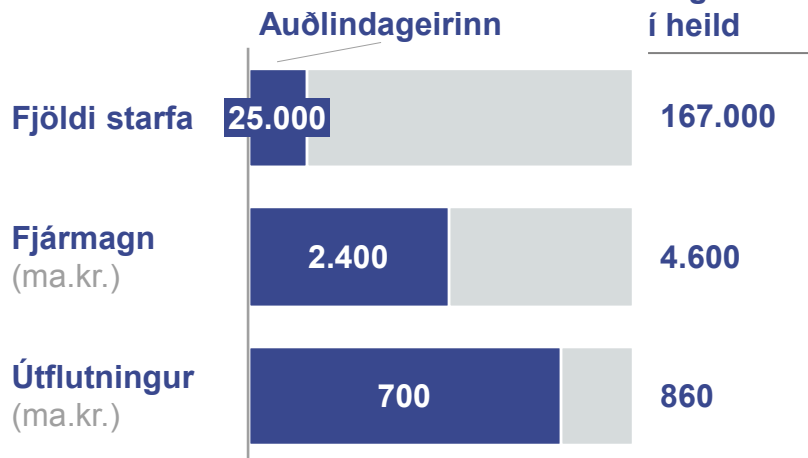
Auðlindageirinn er undirstaða verðmætasköpunar í hagkerfinu vegna hás framlags til útflutnings

Auðlindageirinn í tölum

- Auðlindagreinar standa undir 24% af framleiðslu hagkerfisins¹

Hagkerfið í heild

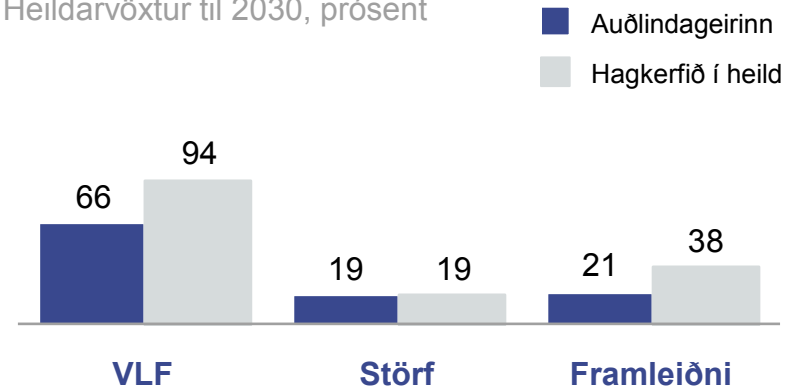

Helstu greinar

- Orkuframleiðsla
- Fiskveiðar
- Ferðaþjónusta
- Landbúnaður

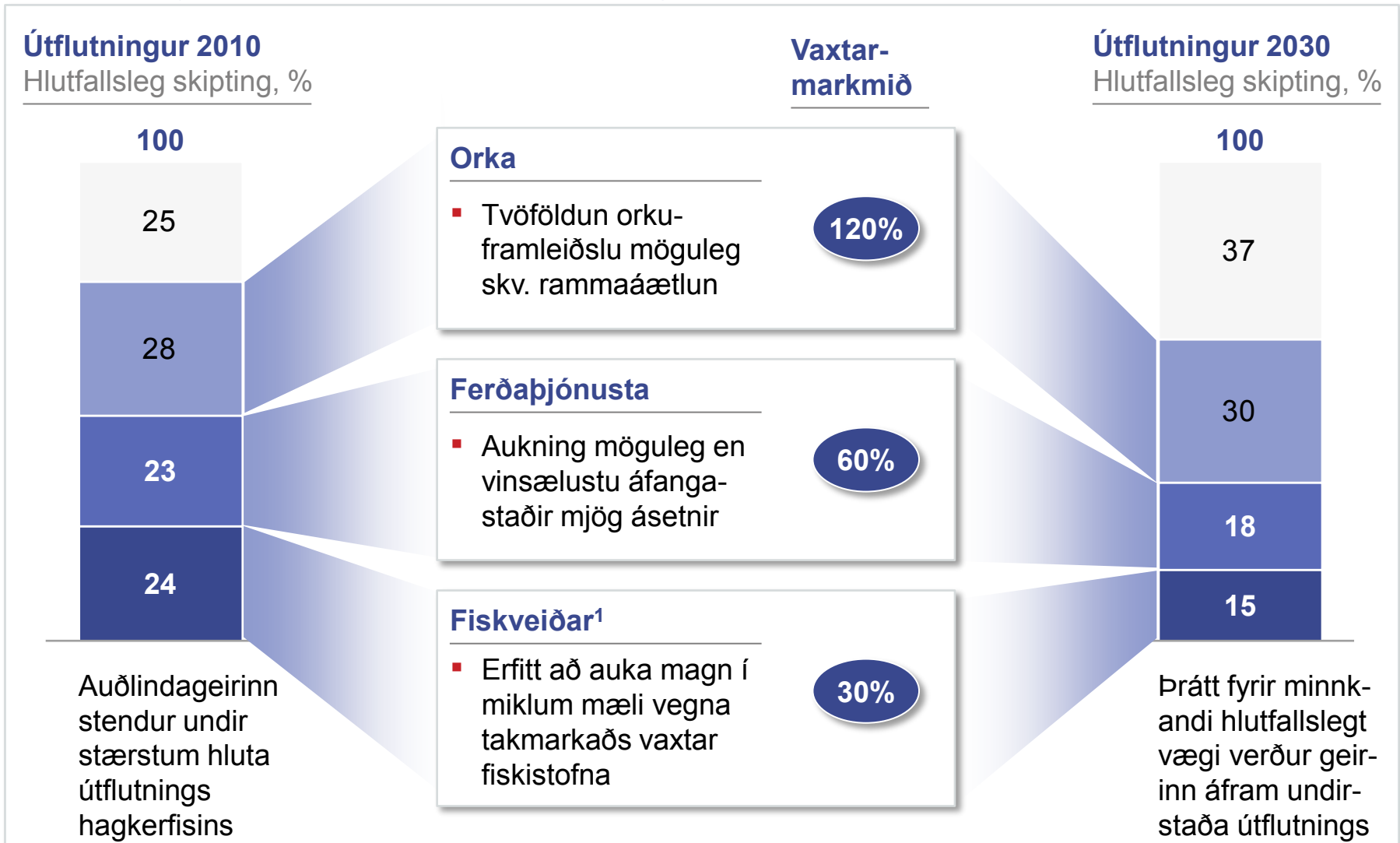
Vaxtarmarkmið

Heildarvöxtur til 2030, prósent

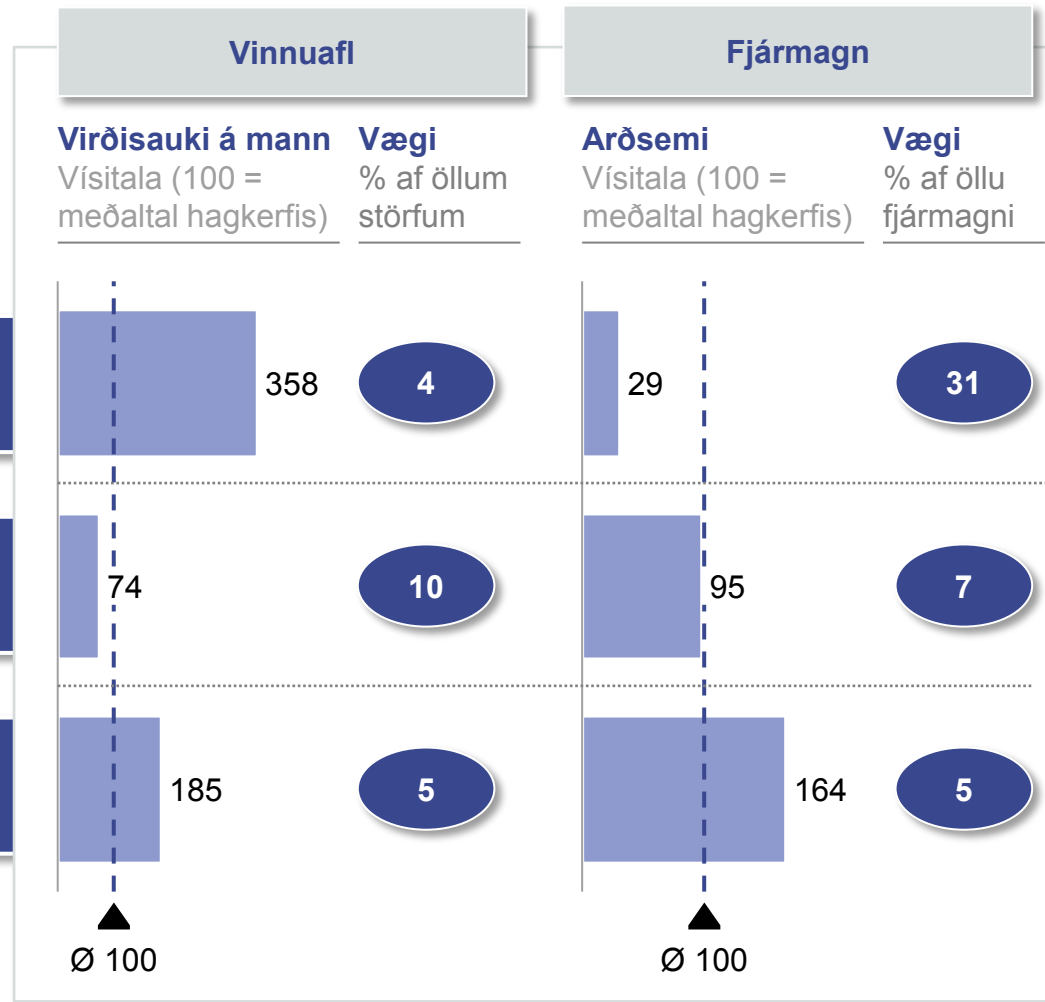
- Auðlindagreinar þurfa að auka útflutningstekjur verulega næstu árin
- Vegna takmarkaðs magns auðlinda þarf arðsemi að aukast í öllum auðlindagreinum á komandi árum

Geirinn þjónar lykilhlutverki í verðmætasköpun en stendur frammi fyrir vaxtarskorðum vegna takmarkaðra náttúruauðlinda

¹ Vörur sem tengjast sjávarútvegi í gegnum hráefniskaup frá útgerð eða fiskvinnslu eru flokkaðar undir alþjóðageirann vegna alþjóðlegrar samkeppni. Snrytvörur sem byggja á sjávarafurðum flokkast t.d. undir alþjóðageirann

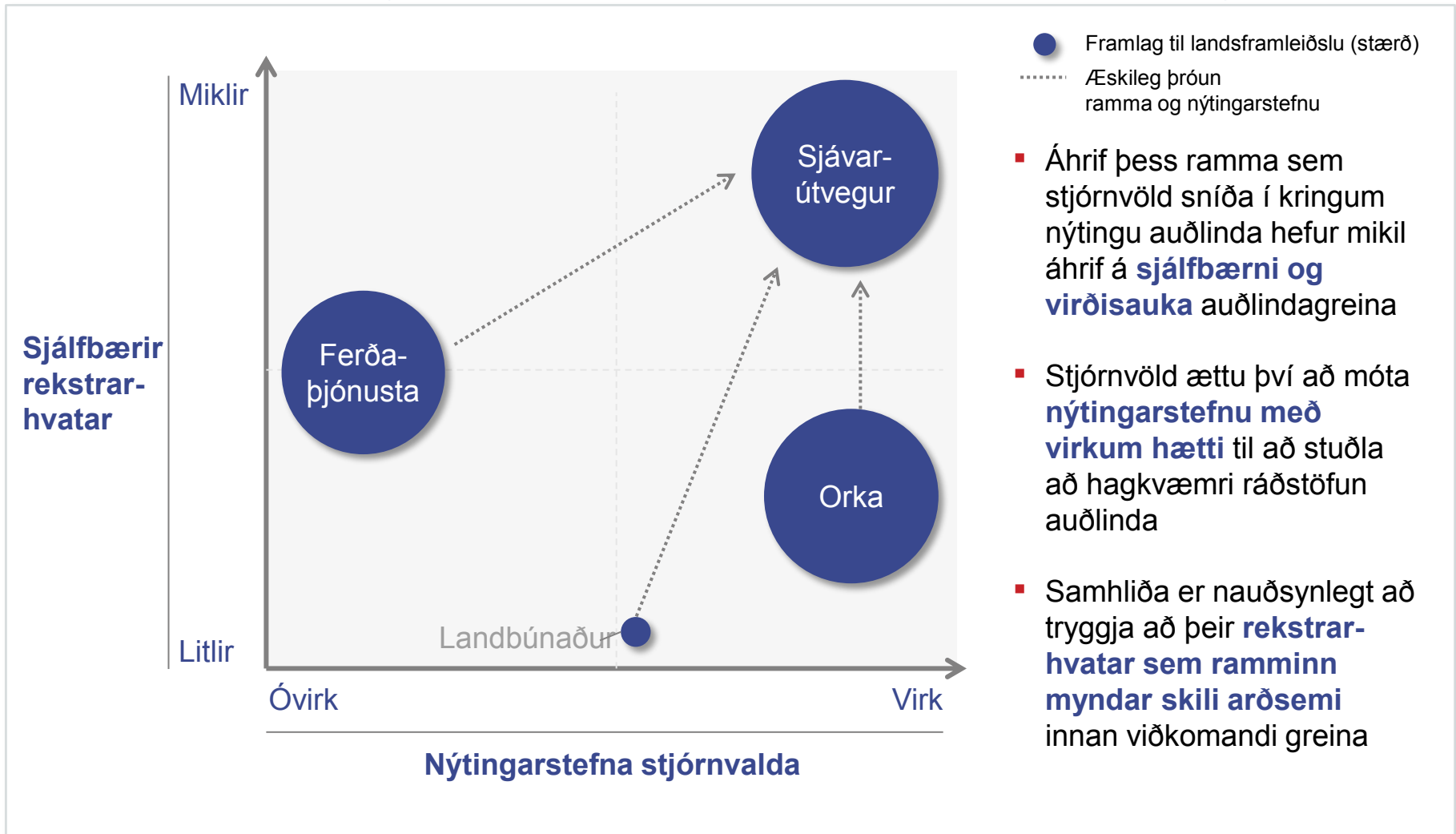
Með hliðsjón af framlagi auðlinda til verðmætasköpunar er brýnt að hámarka framleiðni bæði vinnuafls og fjármagns

Meginverkefni

- **Orka** einkennist af háum virðisauka vinnuafls lágum fyrir fjármagn
- Brýnasta verkefnið er að auka arðsemi fjármagns í greininni með **hærra raforkuverði**
- **Ferðaþjónusta** einkennist af lágum virðisauka vinnuafls og fjármagns
- **Auka þarf arðsemi** í greininni frekar en fjölga ferðamönnum
- **Fiskveiðar** hafa háa framleiðni bæði vinnuafls og fjármagns og skapa mikinn virðisauka
- **Standa þarf vörð um skilvirkni** og tryggja sjálfbærni til langs tíma litið

Vegna framlags náttúruauðlinda þurfa stjórnvöld að móta ramma auðlindageirans með virkari hætti en í öðrum greinum

Við leggjum fram 7 tillögur sem ætlað er að stuðla að stöðugleika og verðmætasköpun í auðlindageiranum

Auðlindir í heild

① Samræmd stjórnun auðlinda

Orkumál

② Straumlínulagað leyfisveitingarferli

③ Arðbærari orkuframleiðsla

④ Tækifæri í sæstreng

Ferðapjónusta

⑤ Sjálfbær uppbygging ferðamannastaða

Sjávarútvegur

⑥ Langtímasamningar í fiskveiðum

Landbúnaður

⑦ Skilvirkt stuðningskerfi landbúnaðar

Við leggjum fram 1 tillögu sem ætlað er að samræma stjórnun hins opinbera á náttúruauðlindum

Auðlindir í heild

Orkumál

Ferðapjónusta

Sjávarútvegur

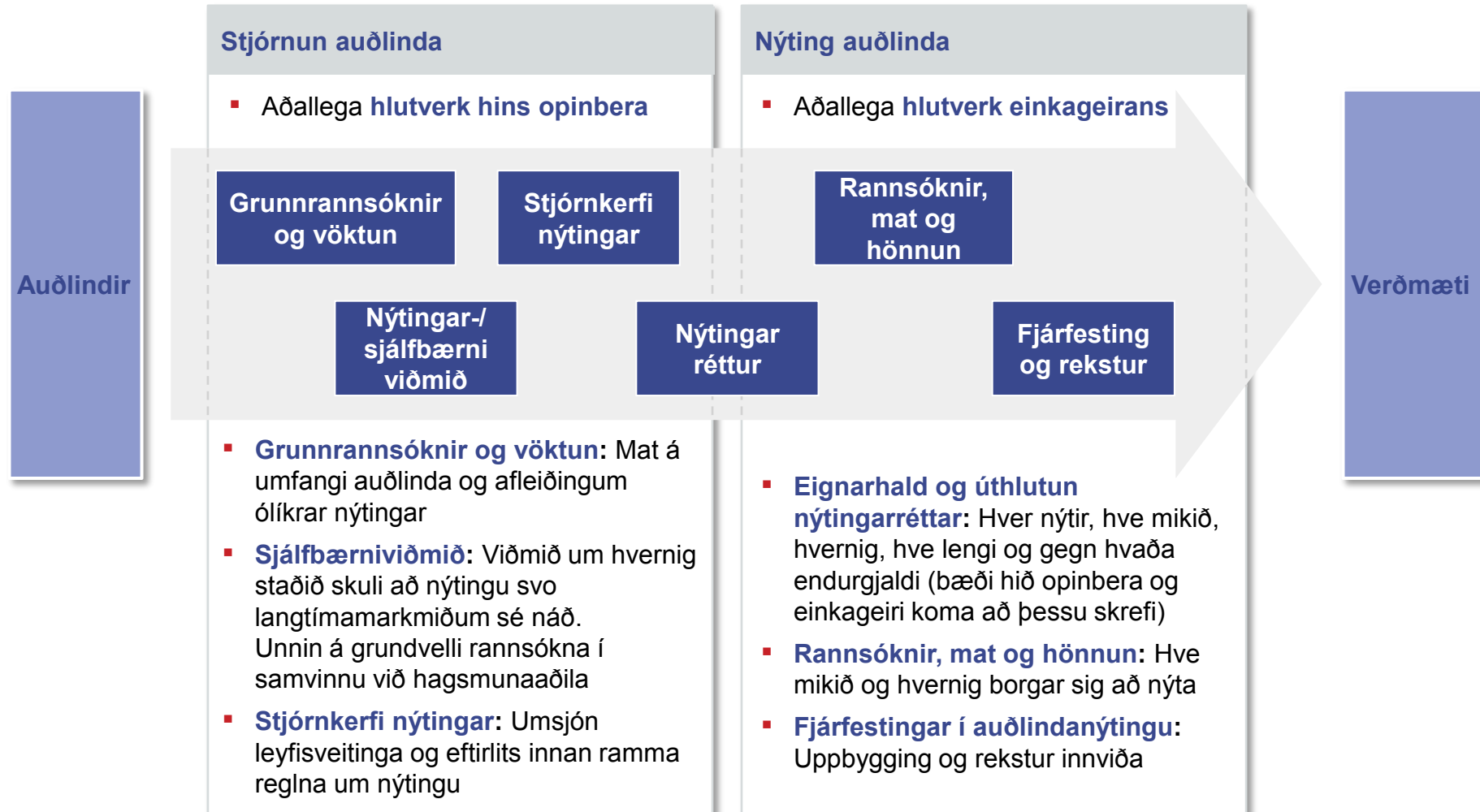
Landbúnaður

- 1 Samræmd stjórnun auðlinda
- 2 Straumlínulagað leyfisveitingarferli
- 3 Arðbærari orkuframleiðsla
- 4 Tækifæri í sæstreng
- 5 Sjálfbær uppbygging ferðamannastaða
- 6 Langtímasamningar í fiskveiðum
- 7 Skilvirkt stuðningskerfi landbúnaðar

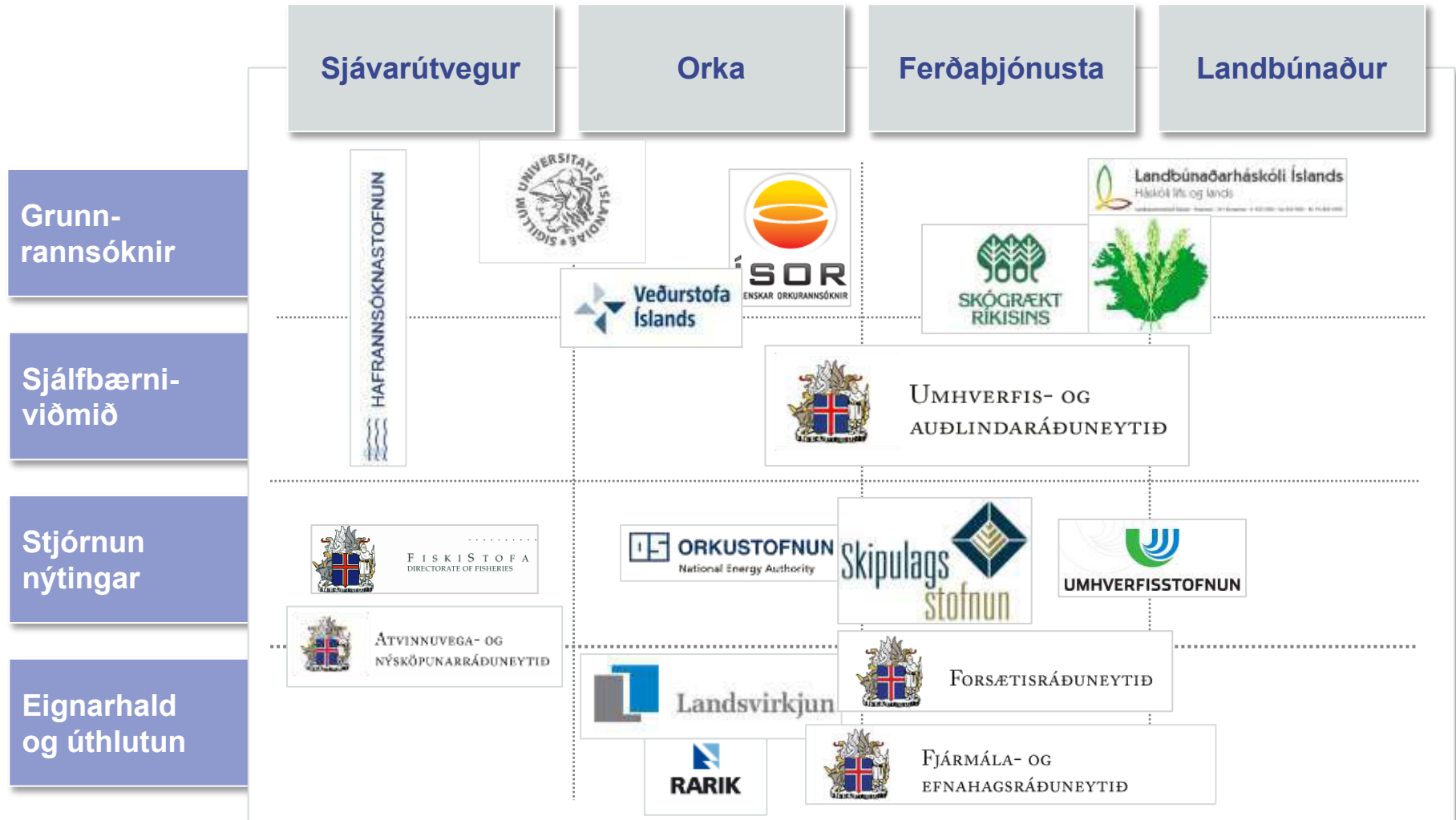
Samræmd stjórnun auðlinda

Auðlindastjórnun snýst um að nýta auðlindir til verðmæta- sköpunar á sjálfbæran og hagkvæman hátt

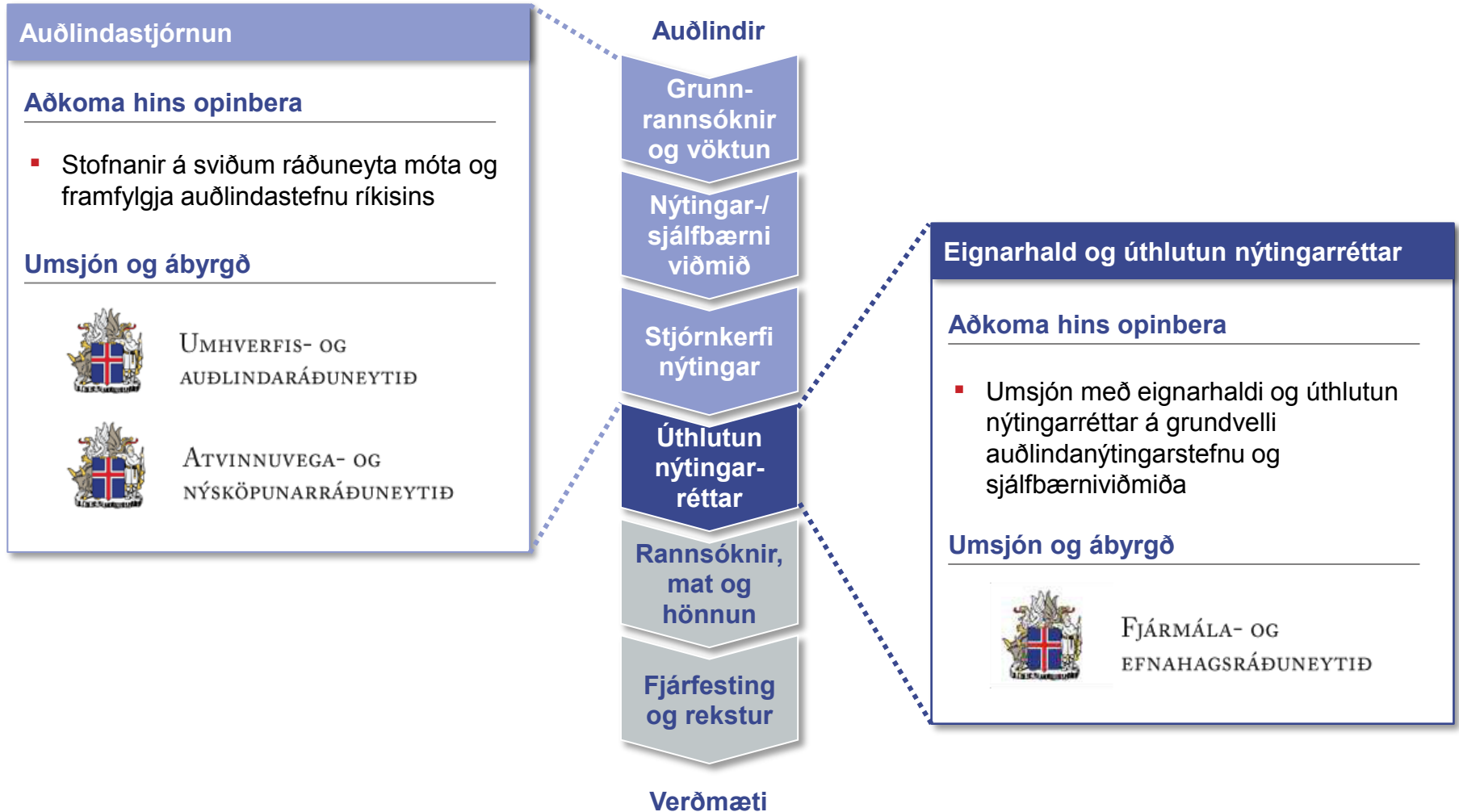
Núverandi fyrirkomulag auðlindastjórnunar er flókið og án hlutverkaskiptingar í samræmi við skref ferlisins

Við leggjum til einfaldara fyrirkomulag með skýrri hlutverkaskiptingu sem hámarkar virði auðlinda í opinberri eigu

Undir nýju fyrirkomulagi er aðkoma hins opinbera að auðlindanýtingu með tvennum hætti

Nýtingarréttur er meðhöndlaður í samræmi við stöðu verkefna og ný verkefni boðin út með tveggja þrepa útboðsferli

Þrjú stig nýtingar og meðhöndlun

Þegar í nýtingu

- Langtíma nýtingarsamingar komi í stað núverandi fyrirkomulags
- Leigugjald ákvarðist útfrá sögulegum greiðslum og/eða arðsemi

Nýting þegar skipulögð

- Langtíma nýtingarsamingar komi í stað núverandi fyrirkomulags
- Leigugjald ákvarðist útfrá arðsemi fyrirhugaðrar nýtingar

Ný verkefni

- Úthlutað undir stöðluðu tveggja þrepa fyrirkomulagi

Útboðsferli nýrra verkefna

Auglýsing

- Rammi um nýtingu ákvarðaður í samvinnu við fagráðuneyti
- Auglýst eftir tilboðum

Forval

- Tilboð metin á grundvelli ramma
- Ef fleiri en einn aðili uppfyllir skilyrði forvals er haldið áfram
- Annars er gengið til samninga

Uppboð

- Uppboð meðal aðila sem uppfylltu skilyrði forvals
- Fyrst og fremst keppt í verðum þar sem önnur skilyrði hafa verið tryggð í forvali

Úthlutun

- Úthlutað út frá skilgreindri nýtingarstefnu og ramma stjórnvalda

Nýtt fyrirkomulag getur haft veigamiklar jákvæðar afleiðingar fyrir samfélagið

Skilvirkari úthlutun

- Gagnsæ og skilvirk úthlutun nýtingarréttar skapar verðmæti og sátt

Bætt nýting auðlinda

- Þeir aðilar sem best eru fallnir til nýtingar auðlinda eru frekar valdir til verksins

Auknar tekjur hins opinbera

- Hið opinbera innheimtir aukna auðlindarentu af auðlindum í sinni eigu

Aukin arðsemi auðlindagreina

- Betri nýting auðlinda skilar auknum langtímaarði

Við leggjum fram 3 tillögur sem ætlað er að auka hámarka verðmætasköpun orkuauðlinda

Auðlindir í heild	① Samræmd stjórnun auðlinda
Orkumál	② Straumlínulagað leyfisveitingarferli
	③ Arðbærari orkuframleiðsla
	④ Tækifæri í sæstreng
Ferðapjónusta	⑤ Sjálfbær uppbygging ferðamannastaða
Sjávarútvegur	⑥ Langtímasamningar í fiskveiðum
Landbúnaður	⑦ Skilvirkt stuðningskerfi landbúnaðar

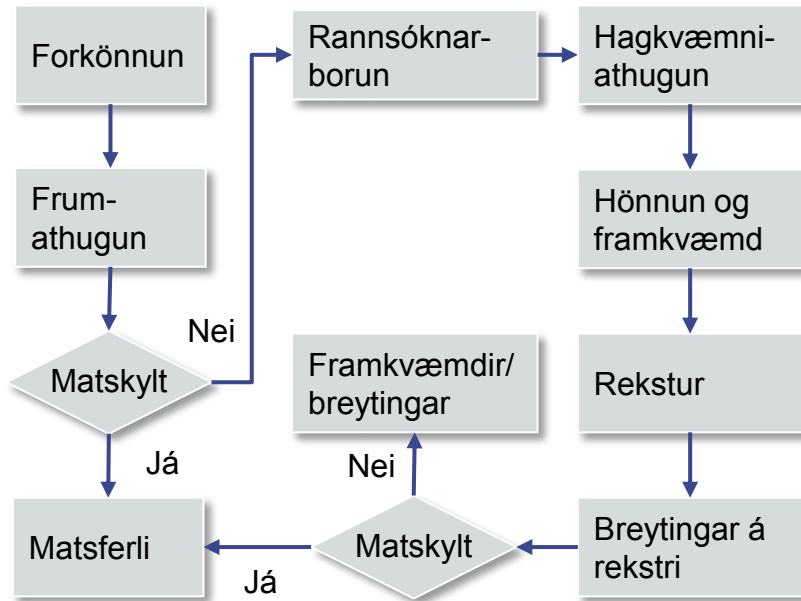
Straumlínulagað leyfisveitingarferli

Núverandi leyfisveitingarferli dregur úr fjárfestingu í auðlindagreinum

Flókið ferli

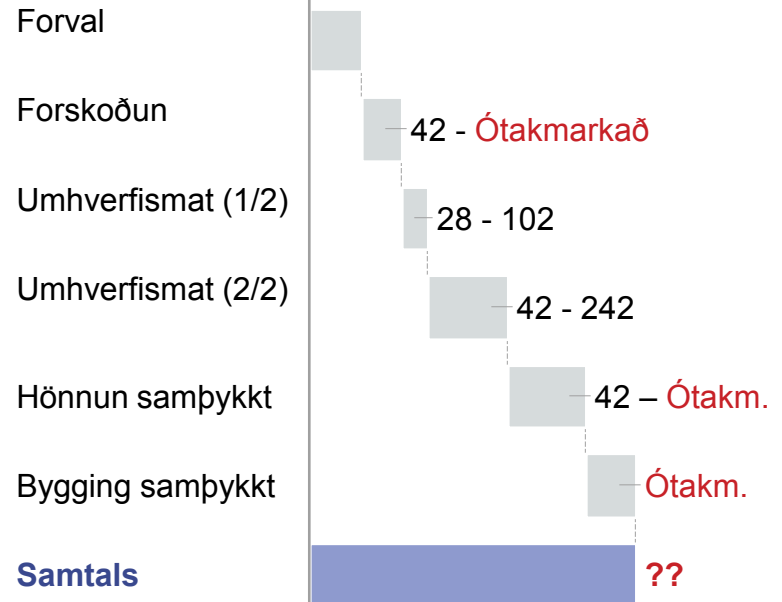
Dæmi um leyfisveitingarferli í jarðvarma

Heimild: Mannvit

Ótakmarkaðir afgreiðslufrestir

Afgreiðslutími, dagar

Minni fjárfesting

Fara þarf frá núverandi fyrirkomulagi, þar sem nær allar stofnanir koma að öllum stigum leyfisveitingaferlisins

Núverandi kerfi

- Hver stofnun sem kemur að umsókn athugar öll stig ferlisins í hver skipti

Orkustofnun

Umhverfisstofnun

Skipulagsstofnun

Sveitarfélag

Heilbrigðisnefnd

Umsókn

Orkunýting og rannsóknir

Umhverfisáhrif

Matsskylda og skipulag

Framkvæmdaleyfi og skipulag

Starfs- eða rannsóknarleyfi

Svar

Nýtt fyrirkomulag

- Hvert rannsóknar- og umhverfisleyfi er afgreitt einu sinni af hverri stofnun

Orkustofnun

Umhverfisstofnun

Skipulagsstofnun

Sveitarfélag

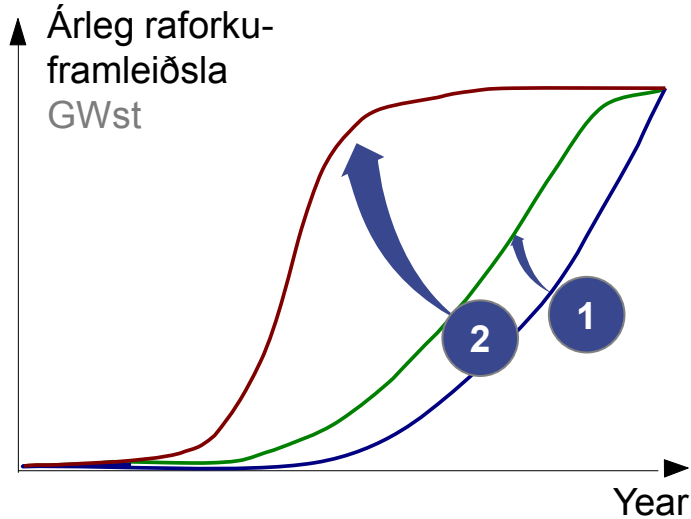

Heilbrigðisnefnd

Endurbætt ferli hefur tvíþætt áhrif sem auka verðmætasköpun

Áhrif endurbóta í leyfisveitingarferli

1 Fyrri byrjun arðbærra verkefna

2 Fleiri verkefni arðbær fyrr

Útskýring áhrifa

- Endurbætt leyfisveitingarferli mun að jafnaði minnka afgreiðslutíma þeirra verkefna sem sótt er um, sem leiðir til **hraðari uppbyggingar án þess að draga úr kröfum um umhverfisvernd**
- Minni óvissa um afgreiðslutíma og kostnað af leyfisveitingarferli mun gera fleiri verkefni arðbær fyrr, sem leiðir til **hraðari uppbyggingar fleiri verkefna**

Heildarábati væri verulegur

Núvirði aukinnar fjárfestingar

Ma. kr.

Fyrri byrjun ¹	14
Fleiri verkefni	8
Samtals	22

Arðbærari orkuframleiðsla

Hagsmunir Landsvirkjunar og þeirra sem fara með hlut hins opinbera í félaginu geta verið ólíkir

Arðsemissjónarmið

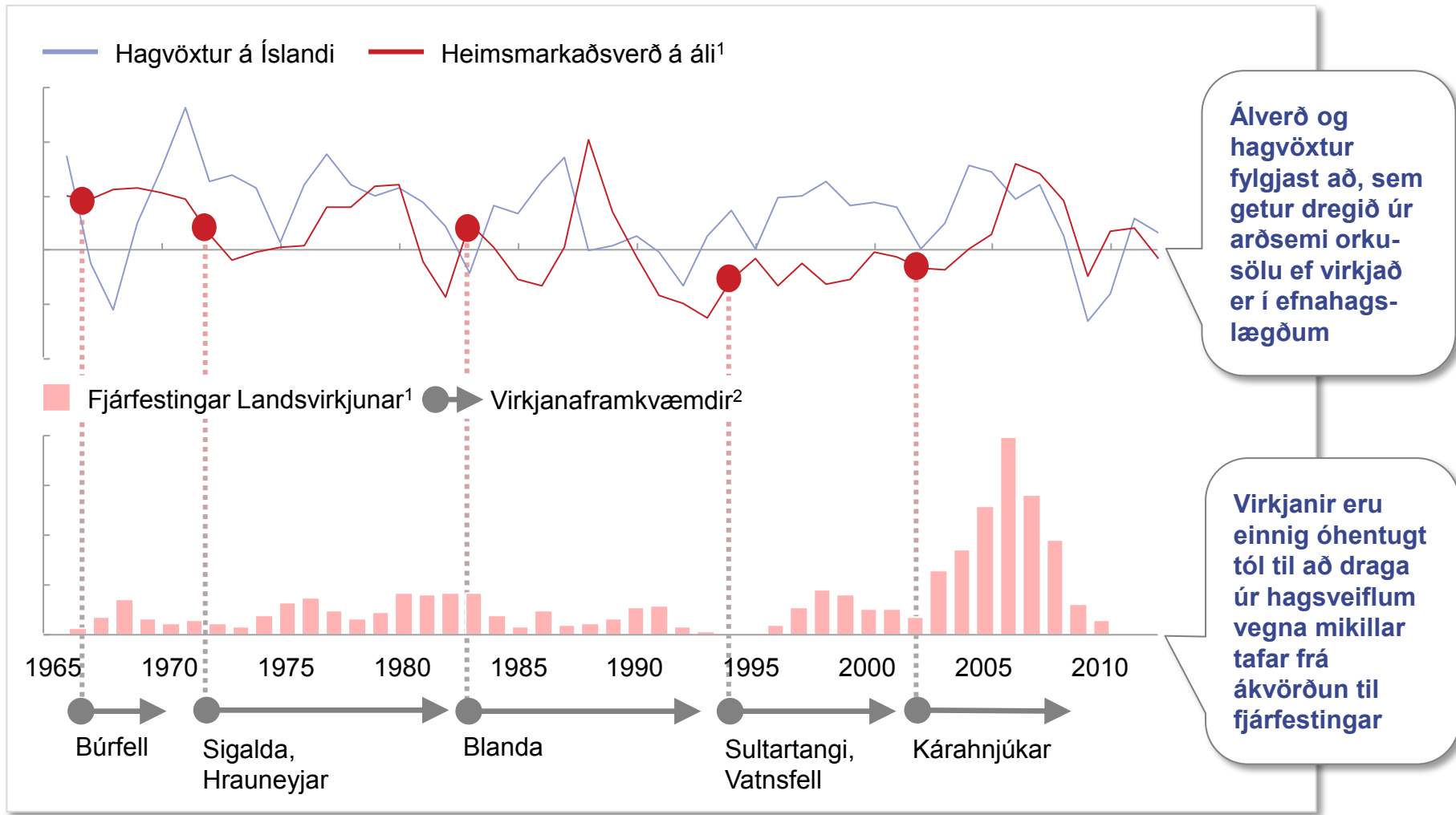
- Leitast við að hámarka **langtímavirði** félagsins
- Leiðin til þess er sjálfbær nýting þeirra orkuauðlinda sem fyrirtækið hefur nýtingarrétt yfir
- Fjárfestingar og vaxtarhraði eru ákveðin á viðskiptalegum forsendum

Pólitísk sjónarmið

- Leitast við að hámarka **ávinning þess sem fer með eignarhlut** í félaginu
- Tímamörk á setu kjörinna fulltrúa og takmörkuð ábyrgð eftir að henni lýkur getur leitt til ákvarðanatöku með skammtímahagsmuni fulltrúanna að leiðarljósi

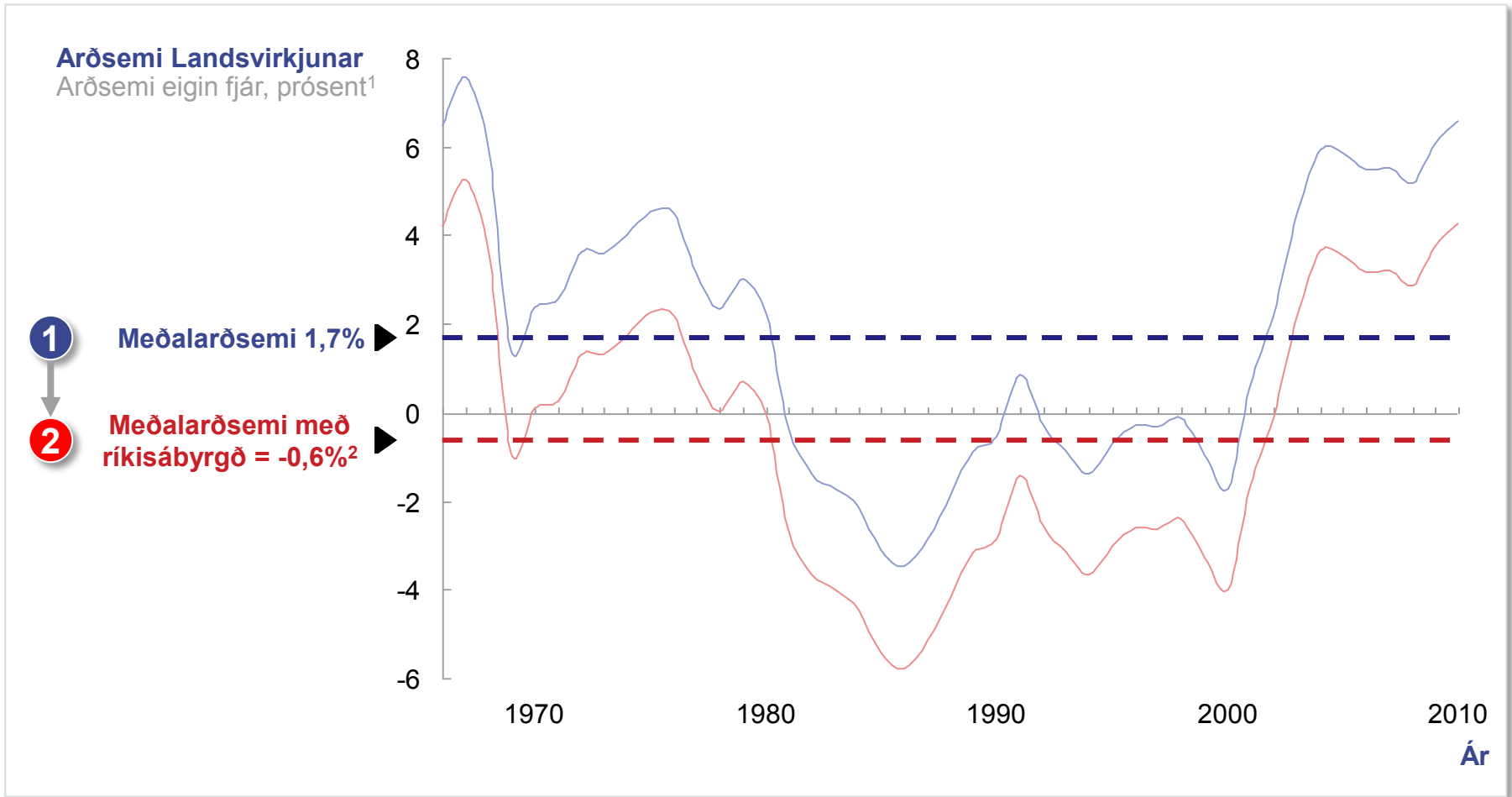
Opinbert eignarhald getur dregið úr arðsemi orkusölu vegna þrýstings á að virkjað sé í efnahagslægðum

1 Að núvirði. Fjárfestingartölur ná til ársins 2010, hagvaxtar- og álverðstölur til ársins 2012

2 Hringur miðast við ákvörðun um framkvæmd, ör miðast við verklok

Arður ríkisins af eign sinni í Landsvirkjun er neikvæður ef ábyrgð þess á skuldum félagsins er tekin með í reikninginn

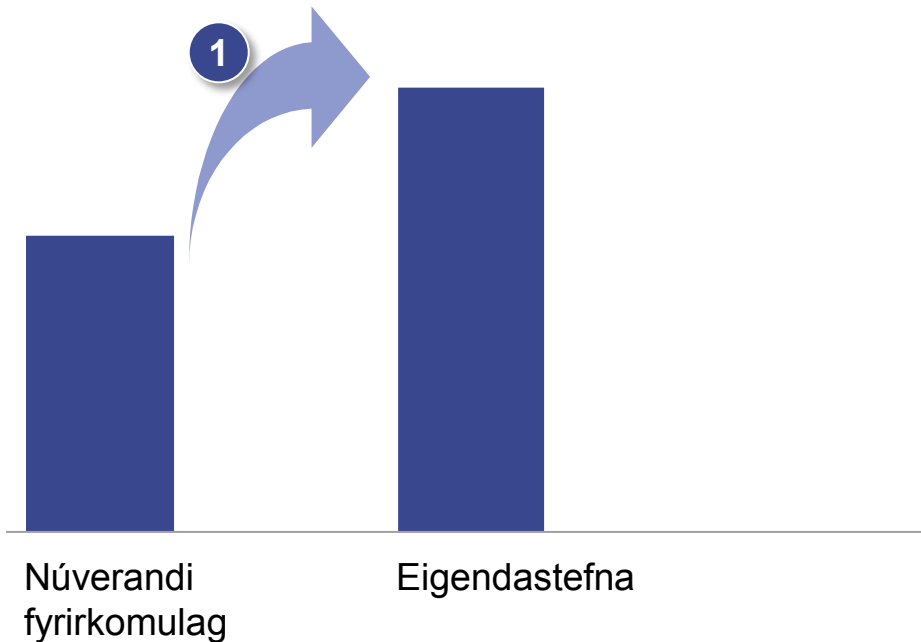

1 10 ára hlaupandi meðaltal sýnt á grafi

2 Kostnaður við ríkisábyrgð á skuldum Landsvirkjunar miðast við meðalvaxtamun AAA og BAA skuldabréfa skv. lánsþæfismati Moody's frá 1966 til 2012 og 30% sögulegt eiginfjárlutfall

Hið opinbera getur aukið virði eigna sinna í Landsvirkjun með eigendastefnu sem dregur úr pólitískum þrýstingi

Virði hlutar hins opinbera í Landsvirkjun

1

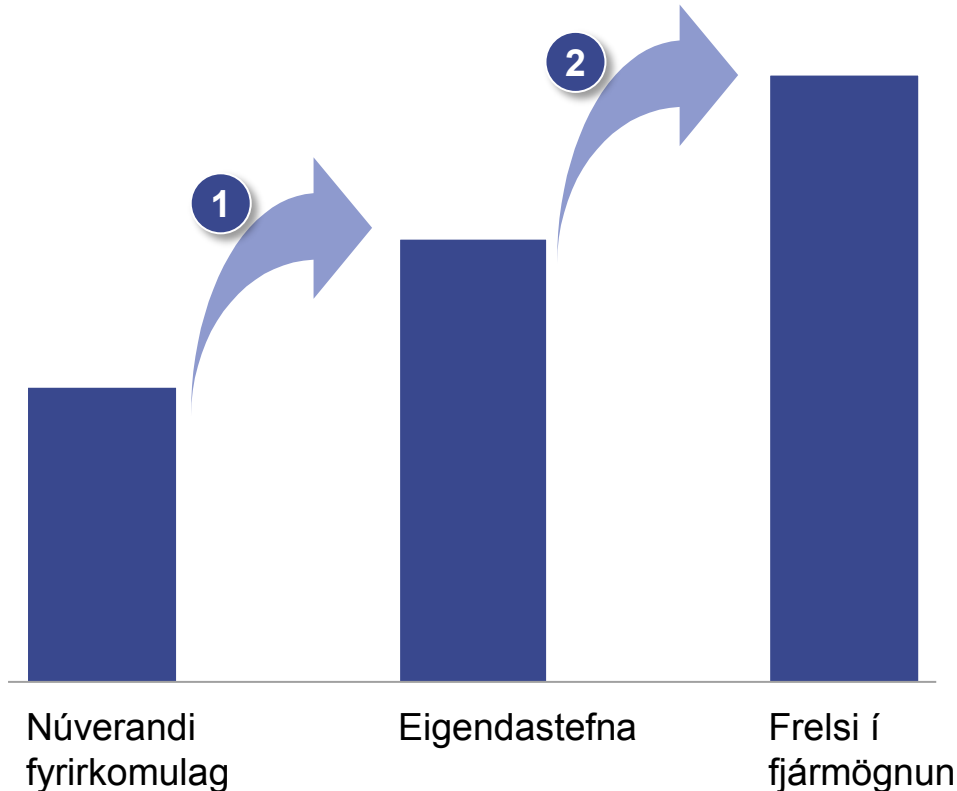
Eigendastefna

- **Útfærsla:** Ríki og sveitarfélög setja reglur um skipan stjórnarmanna og afskipti af rekstri
- **Áhrif:** Fjárfestingarákvarðanir batna, sem eykur arðsemi

Frelsi í fjármögnun myndi auka virði Landsvirkjunar enn frekar með því að gera félaginu kleift að vaxa á hagkvæmum hraða

Virði hlutar hins opinbera í Landsvirkjun

1

Eigendastefna

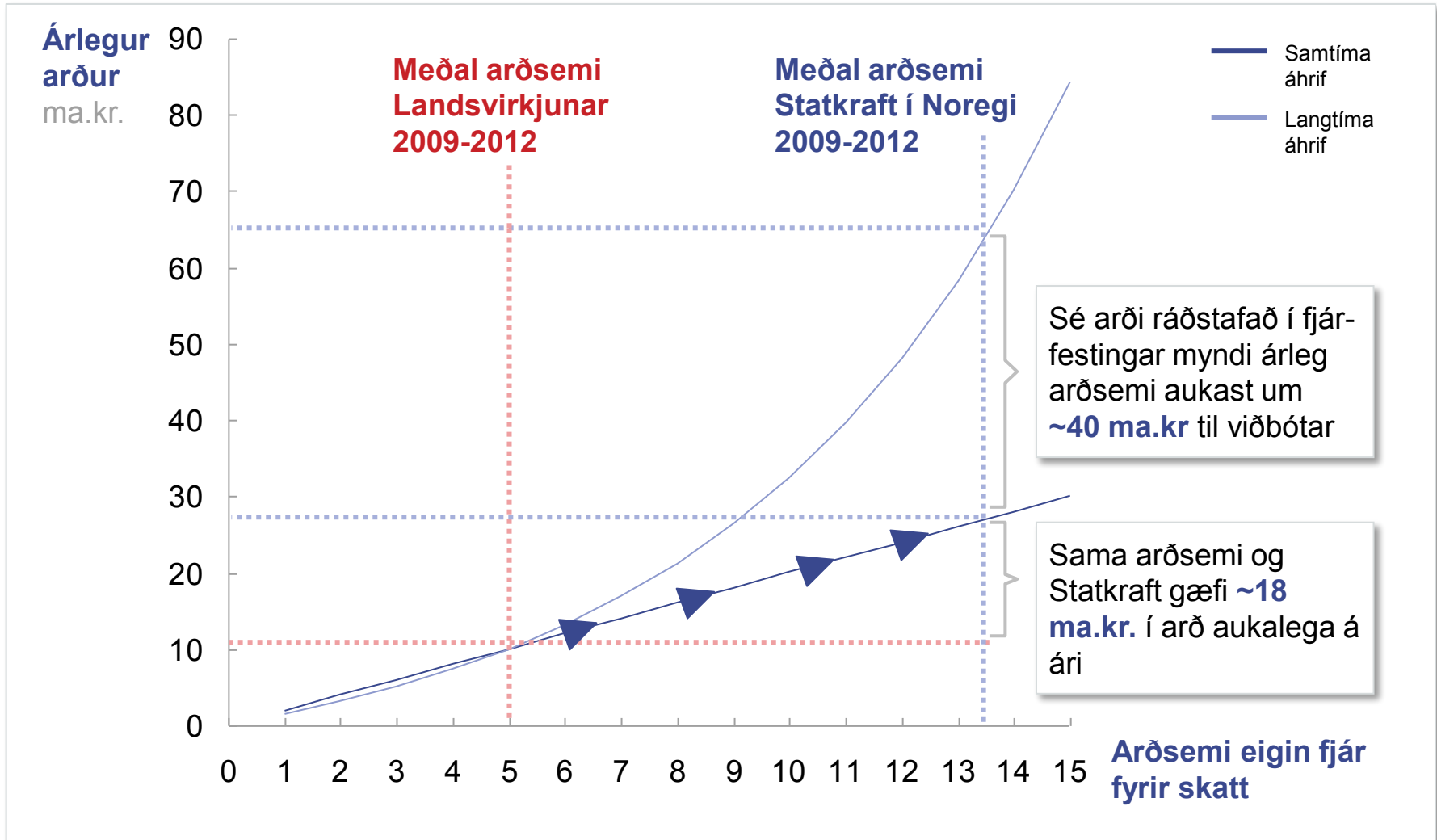
- **Útfærsla:** Ríki og sveitarfélög setja reglur um skipan stjórnarmanna og afskipti af rekstri
- **Áhrif:** Fjárfestingarákvarðanir batna, sem eykur arðsemi

2

Frelsi í fjármögnun

- **Útfærsla:** Útgáfa hlutafjár leyfileg að hluta, t.d. til óvirkra fjárfesta eins og lífeyrissjóða
- **Áhrif:** Hagkvæmur vaxtarhraði, sem getur aukið virði félagsins

Með því að nálgast arðsemi sambærilegra orkufyrirtækja gæti Landsvirkjun skilað árlega tugum milljarða í aukinn virðisauka

Tækifæri í sæstreng

Einangrun íslenska raforkukerfisins eykur áhættu þess og tækifæri til aukinnar hagkvæmni glatast

Ófullnægjandi öryggi afhendingar

Truflanir í raforkuframleiðslu, t.d. vegna tæknilegra örðugleika eða náttúruhamfara gætu valdið **verulegum skaða fyrir orkufrekan iðnað** og skapað hinu opinbera háa bótaskyldu vegna orkusamninga

Óhagkvæm nýting orkunnar

Vatnsaflsvirkjanir héraðs þurfa að **fórna verulegu magni raforkuorku á hverju ári** með því að leiða vatn framhjá rafölum virkjana. Umframafli í raforkukerfinu þarf að vera verulegt til að tryggja afhendingaröryggi raforku til stóriðju en ekki er hægt að selja umframorkuna

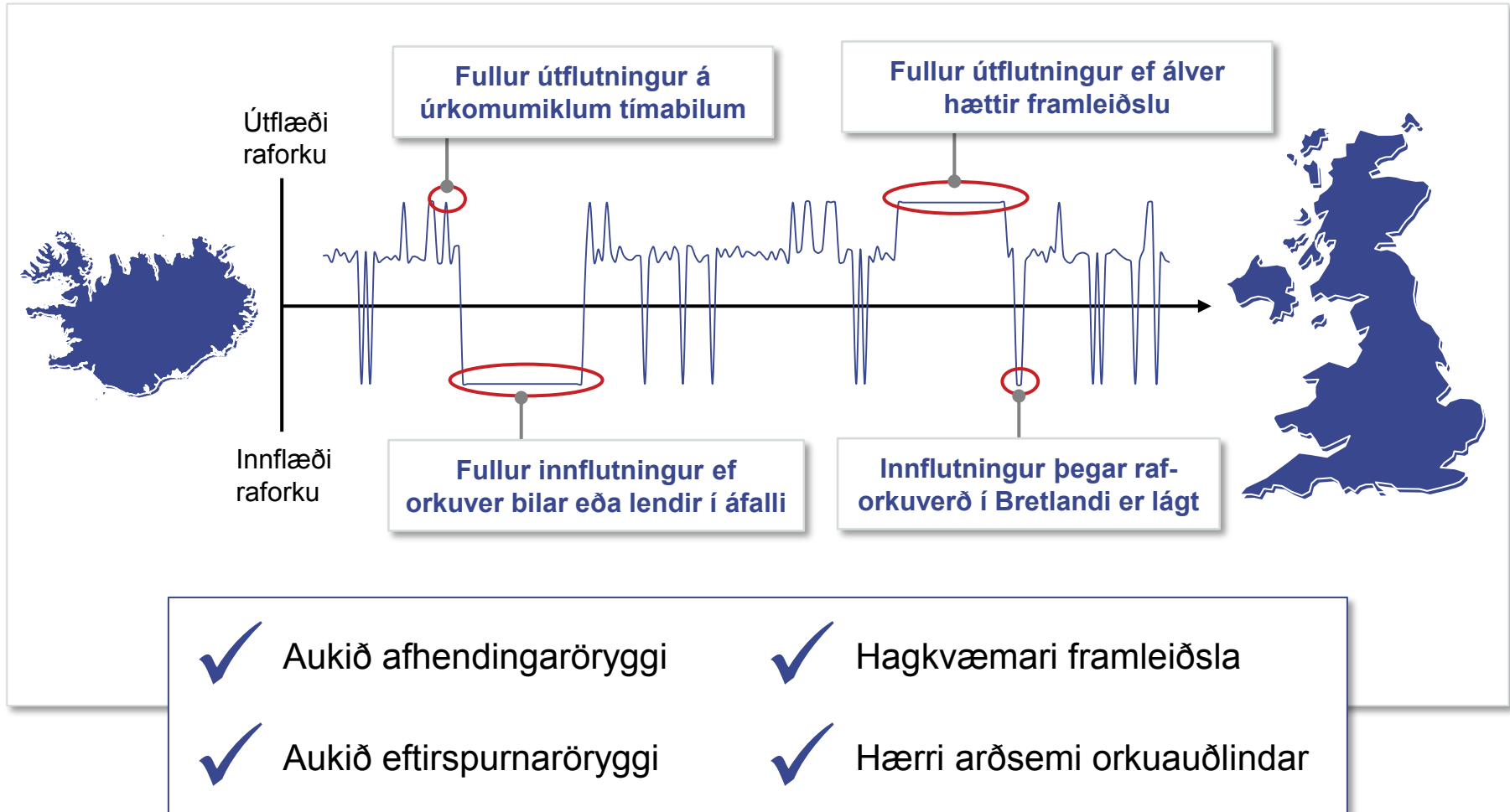
Ófullnægjandi öryggi eftirspurnar

Samdráttur í eftirspurn eftir raforku, t.d. ef álver hættir framleiðslu héraðs, getur **skaðað orkuframleiðendur** verulega vegna hás fjármagnskostnaðar sem liggur að baki virkjunum

Ófullnægjandi arðsemi af auðlindinni

Lægra orkuverð héraðs vegna **veikrar samningsstöðu raforkuframleiðenda gagnvart orkukaupendum** fækkar hagkvæmum virkjanamöguleikjum og dregur því bæði úr arðsemi og magni auðlindarentu

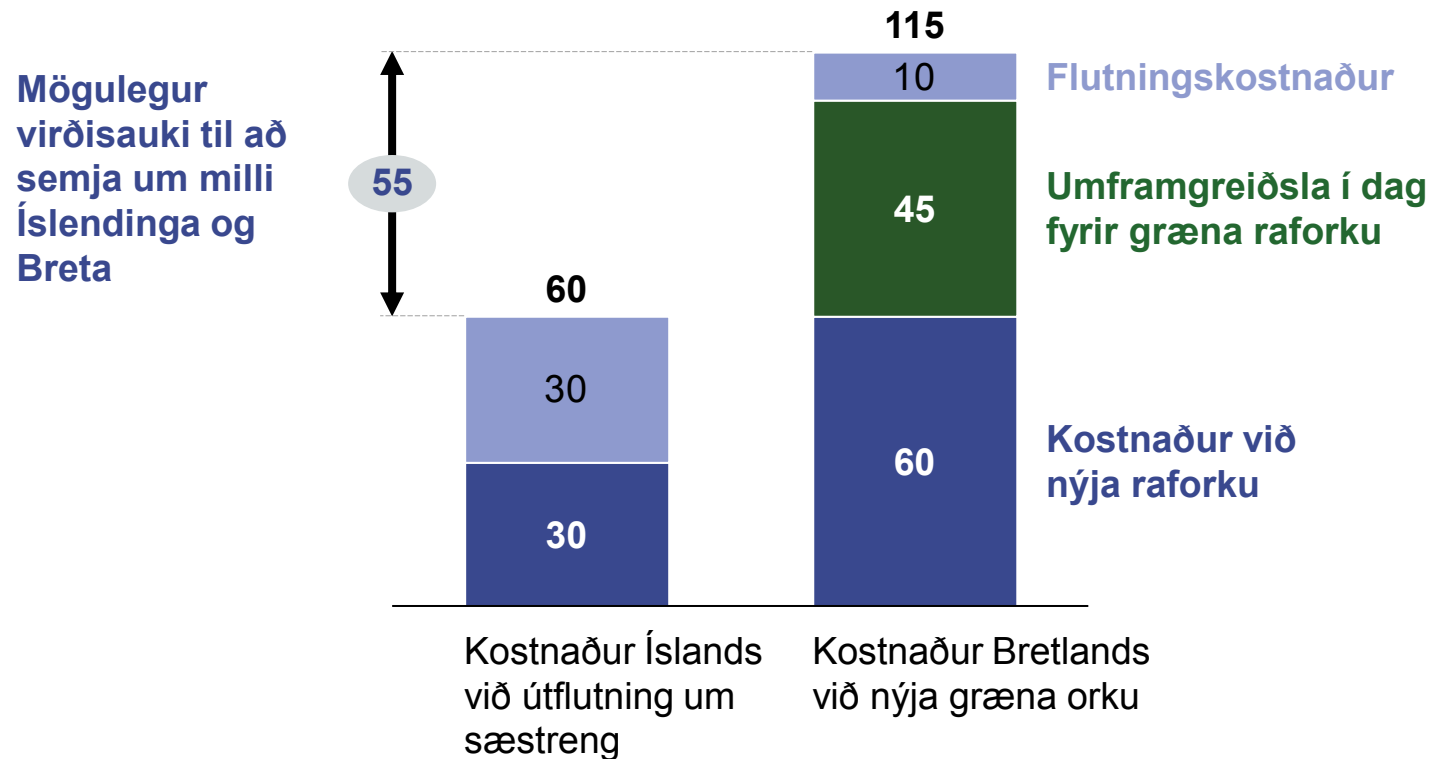
Sæstrengur til Bretlands myndi auka bæði öryggi og virðisauka í orkuframleiðslu hérlendis

Veruleg verðmæti eru til skiptanna ef samningar nást milli landanna um að íslensk raforka sé skilgreind sem græn orka

Samanburður á kostnaði við sæstreng og kostnaði Breta við græna raforku

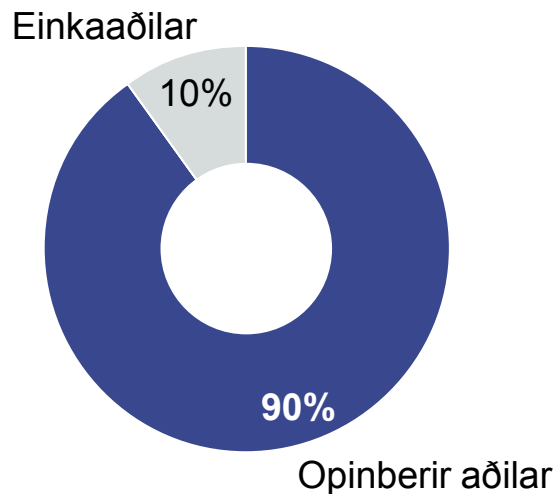
Evrur/MWst (2011)

Áhrif orkuverðs á kaupmátt heimila eru lítil vegna opinbers eignarhalds á raforkuframleiðslu og hás flutningskostnaðar

Opinbert eignarhald á orkuframleiðslu

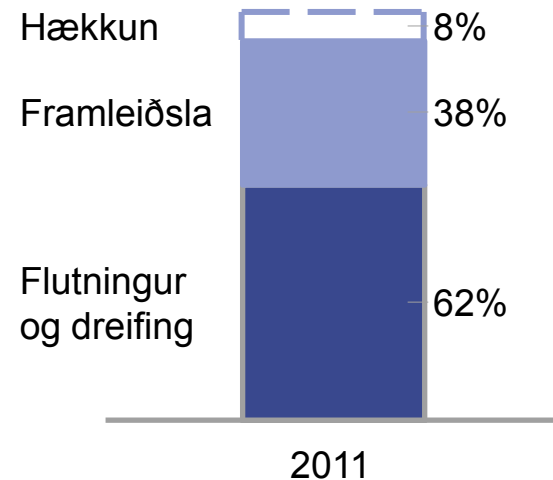
Eignarhald orkuframleiðslu, prósent

- Raforkuframleiðsla á Íslandi er að mestu í eign opinberra aðila, svo hærra raforkuverð skilar sér til baka í lægri álögum

Hár dreifingarkostnaður dempar hækkun

Raforkureikningu heimila m.v. 20% hækkun framleiðsluverðs raforku

- 20% hækkun á söliverði raforkuframleiðenda myndi einungis hækka raforkureikning heimila um 8%

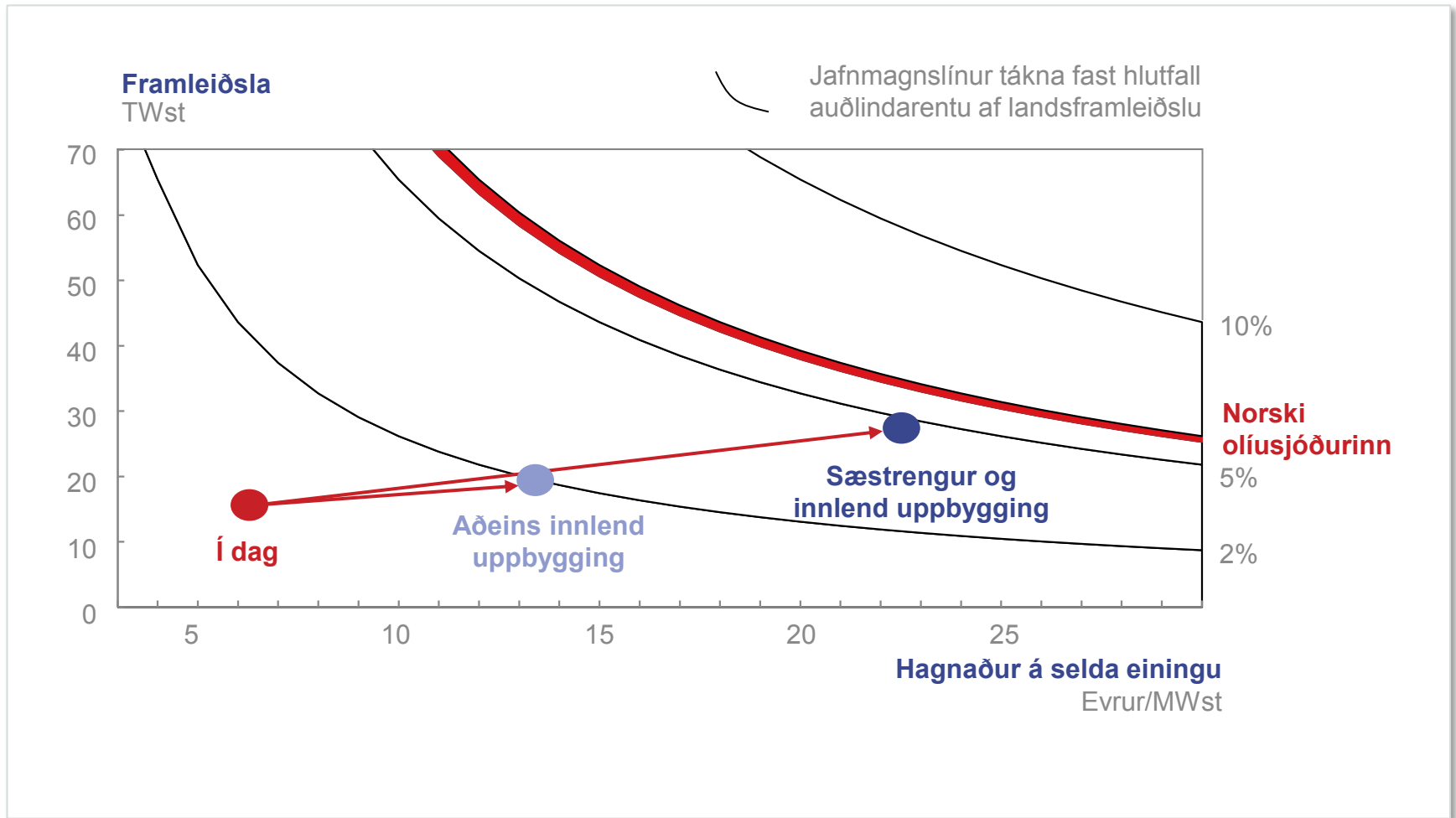
Áður en hægt er að taka ákvörðun um sæstreng þurfa íslensk stjórnvöld að ná samningum við Breta um þrjú atriði

Efni samningaviðræðna

1. Aðgangur íslenskra orkuframleiðenda að stuðningi breskra stjórnvalda við framleiðendur endurnýjanlegrar orku
2. Ákvörðun söluverðs raforku gegnum sæstreng inn á bæði raforkukerfi
3. Rekstrarform og eignarhald á rekstraraðila sæstrengs

Náist slíkir samningar getur orkusala nálgast arðsemi norska olíusjóðsins með uppbyggingu sæstrengs og innlends iðnaðar

Við leggjum fram 1 tillögu sem ætlað er að stuðla að aukinni fjárfestingu og verðmætasköpun í ferðapjónustu

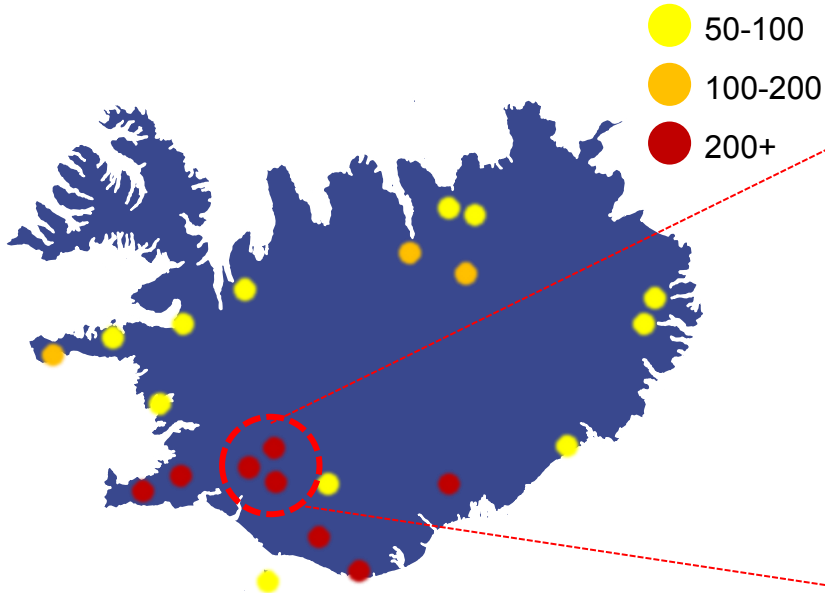
Auðlindir í heild	① Samræmd stjórnun auðlinda
Orkumál	② Straumlínulagað leyfisveitingarferli ③ Arðbærari orkuframleiðsla ④ Samningur um sæstreng
Ferðapjónusta	⑤ Sjálfbær uppbygging ferðamannastaða
Sjávarútvegur	⑥ Langtímasamningar í fiskveiðum
Landbúnaður	⑦ Skilvirkt stuðningskerfi landbúnaðar

Sjálfbær uppbygging ferðamannastaða

Án stjórnunar á flæði ferðamanna sitja vinsælustu ferðamannastaðir landsins undir skemmdum vegna álags

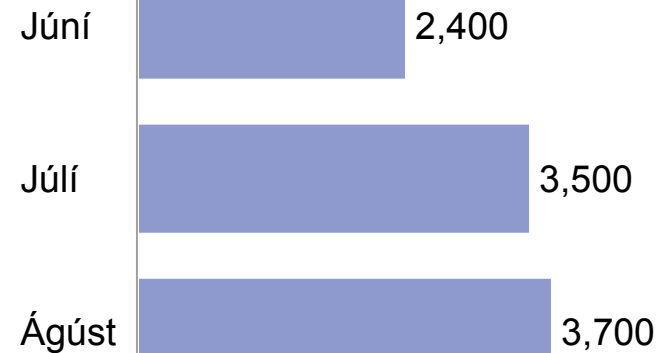
Flæði ferðamanna eftir landsvæðum

Árlegur fjöldi gesta

Fjöldi gesta á Gullfoss og Geysi

Meðalfjöldi á dag

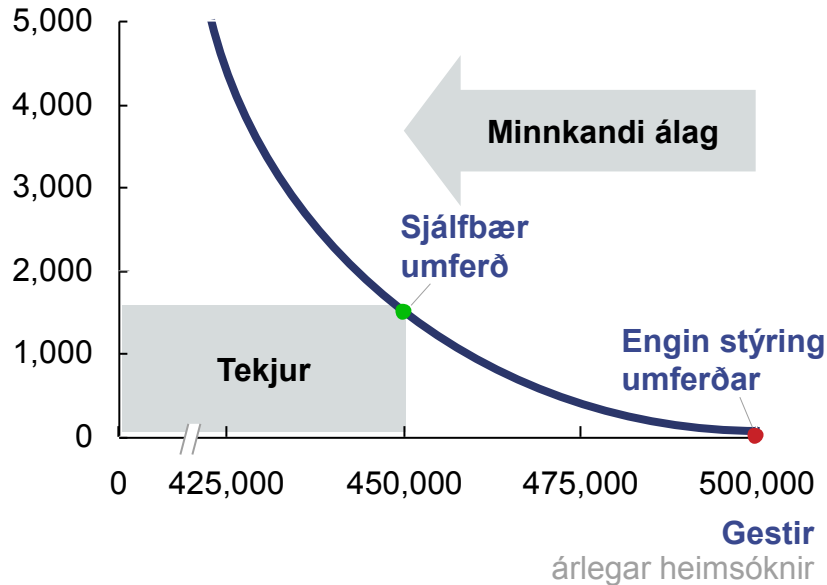
- Vinsælustu ferðamannastaðir **nálgast náttúrulegt hámark** fjölda ferðamanna
- Þar sem staðirnir skapa ekki tekjur er **hvati til fjárfestinga í innviðum ekki til staðar**
- Án nokkurra aðgangstakmarkana er **hætta á átroðningi ferðamanna** og verri upplifun þeirra ferðamanna sem heimsækja þessa staði

Aðgangsgjöld draga úr átroðningi og skapa tekjur fyrir uppbyggingu ferðamannastaða

Áhrif stýringar með aðgangsgjöldum

Aðgangseyrir

ISK

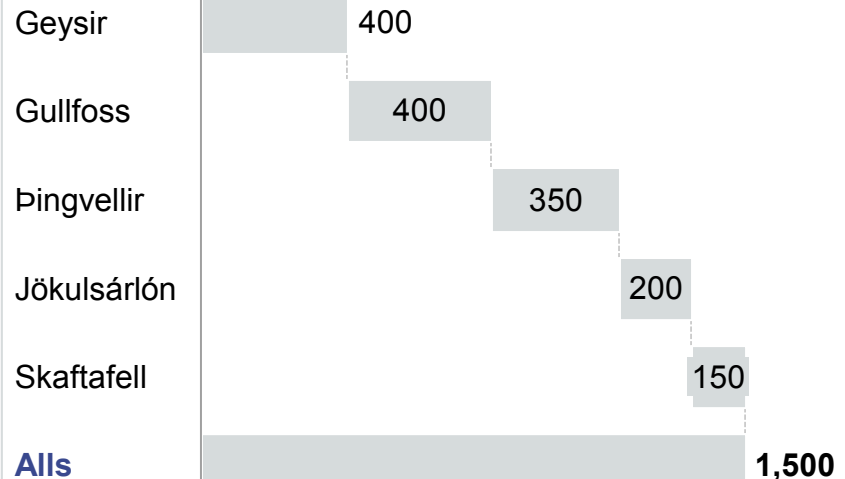

- Aðgangseyrir **dregur úr umferð** og þar með **umhverfissaða átroðslu**
- Hafa má áhrif á **árstíðabundnar sveiflur** með því að breyta aðgangseyri

Mögulegar tekjur frá stöðum sem til greina koma

Árlegar tekjur

Milljónir ISK

- Varfærið mat á tekjum af aðgangseyri af helstu ferðamannastöðum er um **1.5 milljarður ISK á ári**
- Þetta myndi skapa tækifæri til **fjárfestinga í aðbúnaði á ferðamannastöðum** til að draga úr áhrifum umferðar og bæta upplifun ferðamanna

1 Forsendur varðandi verðteygni eru byggðar á rannsóknum Blake og Cortes-Jiménez (2007): "The Drivers of Tourism Demand"

2 Aðgangseyrir er valinn með markmið um 3% samdrátt árlegra gesta miðað við núverandi fjölda

Þrískipt kerfi tekur tillit til ólíkra eiginleika ferðamannastaða

Vinsælustu ferðamanna-staðir

Lýsing

- Mjög vinsælir staðir og staðir þar sem þolmörkum er náð
- Krefst nægjanlegrar umferðar til að standa undir gjaldtöku á staðnum

Fyrirkomulag gjaldtöku

- Gjald tekið á staðnum til að fjármagna uppbyggingu og rekstur
- Rekstur ferðamannastaða í eigu ríkisins boðinn út tímabundið innan þess ramma sem nýtingarstefna ríkisins segir til um (sjá fyrri tillögu)

Aðrir ferðamanna-staðir

- Vinsælir staðir sem standa þó ekki undir gjaldtöku á staðnum
- Bæði staðir í einkaeigu sem og í opinberri eigu

- Ferðakort veitir almennan aðgang að öllum stöðum innan flokks
- Lágmarkskröfur til staða sem taka þátt, t.d. hvað varðar aðstöðu og umferð

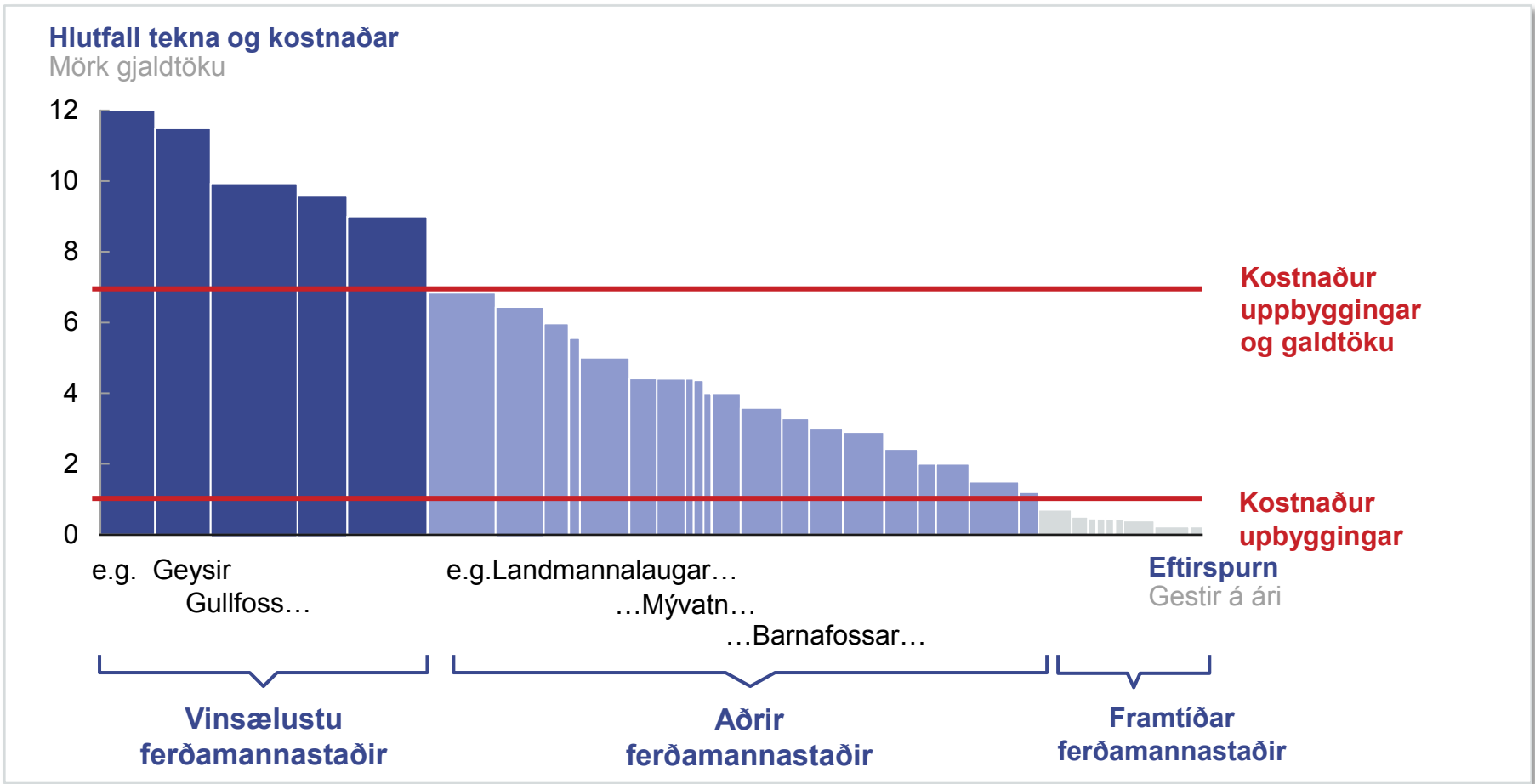

Framtíðar ferðamanna-staðir

- Staðir með takmarkaða umferð í dag sem gætu þó aflað sér vinsælda til lengri tíma litið

- Ferðakort gæti nýst til kynningar slíkra staða
- Njóta ekki beinna tekna af ferðakorti

Skipting staða grundvallast á tekjumöguleikum og kostnaði við uppbyggingu og rekstur

Ferðakort er skilvirk leið til gjaldtöku sem skapar forsendur fyrir uppbyggingu og auknar tekjur af ferðapjónustu

Verðlagning

- Gjald sem næmi t.d. 3.000 ISK mundi veita aðgang að ferðamannastöðum í eitt ár
- Sérstakar lausnir fyrir Íslendinga, s.s. lægra verð langtímakorta eða að hið opinbera veiti þeim almennan aðgang

Tekjuskipting

- Tekjur renna til ferðamannastaða beint að hluta og að hluta í sjóð til fjárfestinga í uppbyggingu
- Nýir staðir teknir inn þegar almenn skilyrði um umferð og þjónustu eru uppfyllt

Sala og eftirlit

- Hægt væri að kaupa kortið á um borð í flugvélum, á flugvöllum, hótélum og víðar
- Starfsmenn sinna eftirliti með óreglubundnum heimsóknum á ferðamannastaði
- Nægjanlega hátt gjald væri tekið af ferðamönnum án korta til að tryggja almenna notkun

Umsýsla

- Aðilar að ferðakortinu fari sameiginlega með stjórnun, t.d. í gengum sjálfseignarstofnun eða sambærilegt

Slíkt fyrirkomulag leiðir til hringrásar jákvæðra afleiðinga - minni umhverfisáhrifa, bættrar afkomu og betri upplifunar gesta

Nýr tekjustraumur

- Flokkur 1 gæti skapað um 1-2 milljarða ISK á ári
- Flokkur 2 gæti skapað um 1-2 milljarða ISK á ári

Sjálfbær nýting og uppbygging

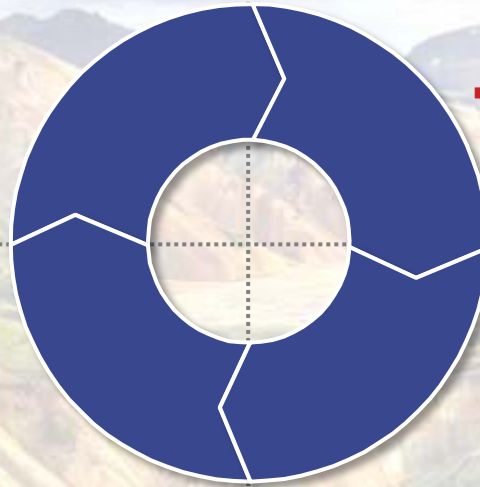
- Tekjur skapa forsendur til langtíma uppbyggingar
- Bætt stýring á flæði, fjárfestingar og jafnari umferð draga úr neikvæðum áhrifum á umhverfi og upplifun
- Tækifæri til jöfnunar árstíða-sveiflna

Bætt upplifun ferðamanna

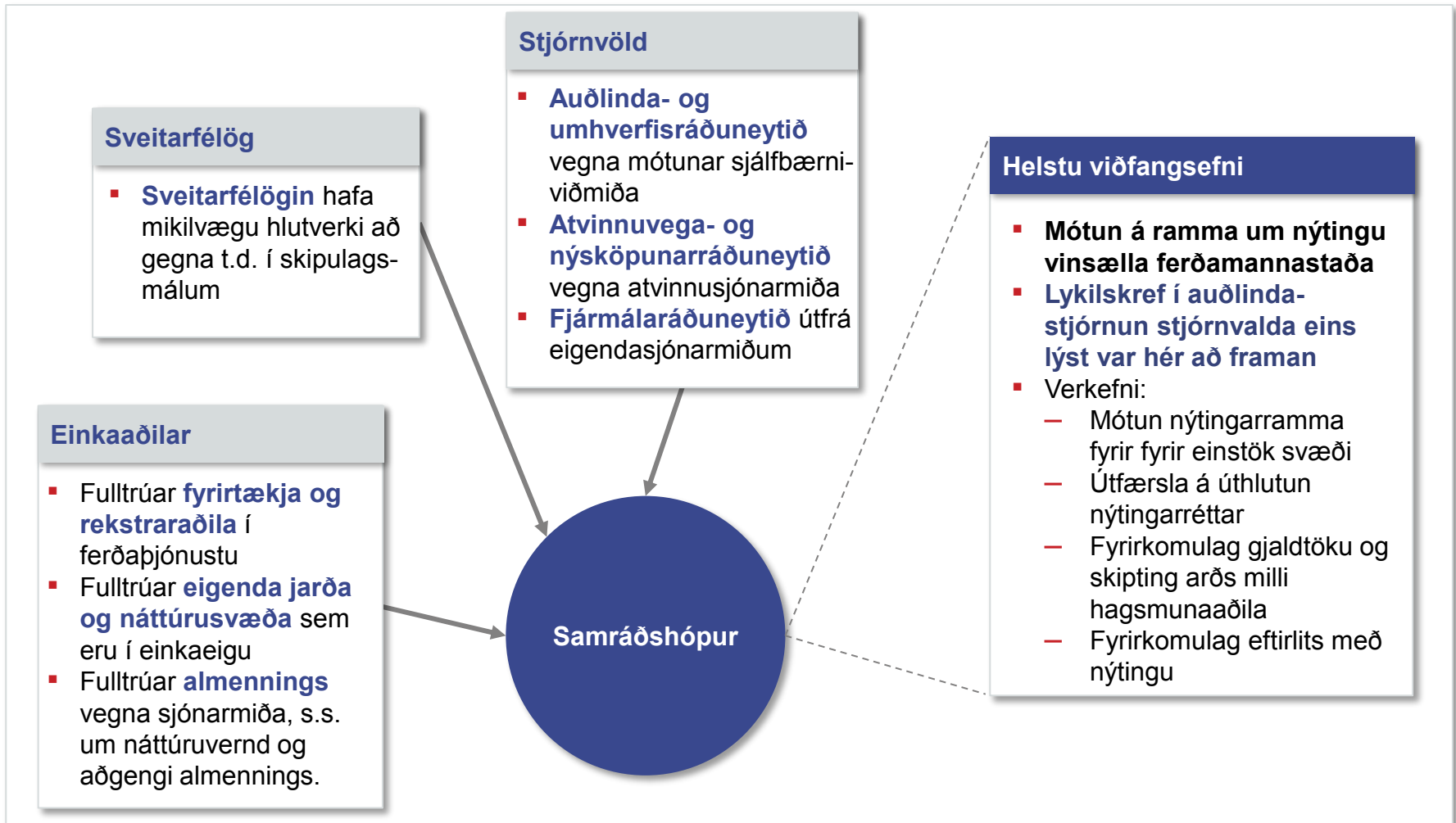
- Uppbygging í aðstöðu, dreifing álags og fjölgun svæða leiðir til bættrar upplifunar ferðamanna sem heimsækja Ísland
- Skapar möguleika á að draga að ferðamenn sem skapa auknar tekjur

Aukin nýsköpun

- Hvatar skapast hjá einkaaðilum til að stuðla að sjálfbærri nýtingu til lengri tíma
- Meiri dreifing í tíma og milli landsvæða skapar tækifæri fyrir nýsköpun í ferðaþjónustu

Við nánari útfærslu á lausninni er mikilvægt að koma á samvinnu stjórnvalda, sveitarfélaga og einkaaðila

Við leggjum fram 1 tillögu sem ætlað er að stuðla að aukinni sátt og stöðugleika í sjávarútvegi

Auðlindir í heild	① Samræmd stjórnun auðlinda
Orkumál	② Straumlínulagað leyfisveitingarferli
Ferðapjónusta	③ Arðbærari orkuframleiðsla
Sjávarútvegur	④ Samningur um sæstreng
Landbúnaður	⑤ Gjaldtaka á ferðamannastöðum
	⑥ Langtímasamningar í fiskveiðum
	⑦ Skilvirkt stuðningskerfi landbúnaðar

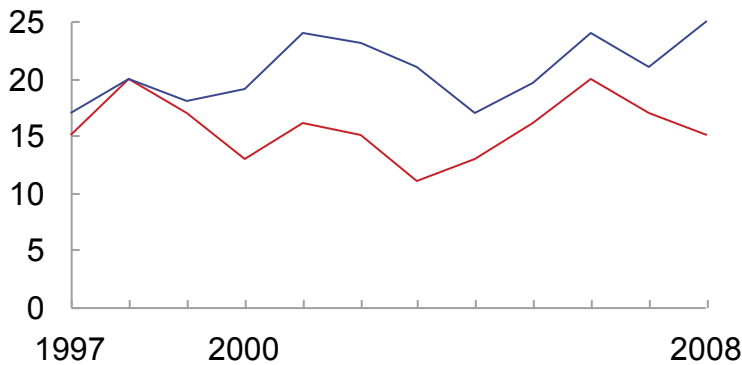
Langtímasamningar í fiskveiðum

Arðsemi og framleiðni í fiskveiðum hefur aukist mikið og er nú með því allra besta sem þekktist í heiminum

Íslenskur sjávarútvegur er arðbær í alþjóðlegu samhengi...

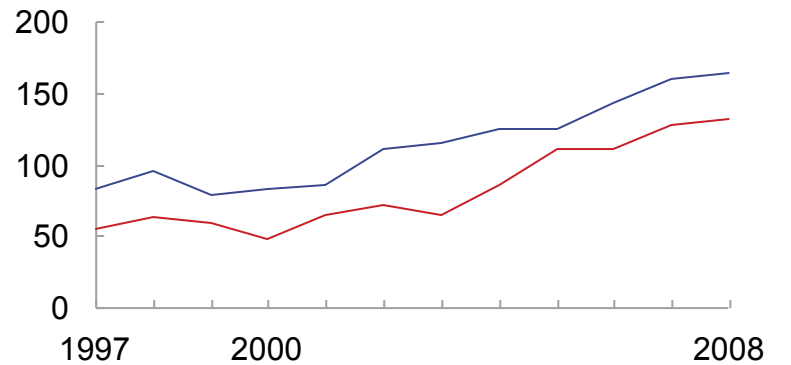
Framlegðarhlutfall

EBITDA/tekjur

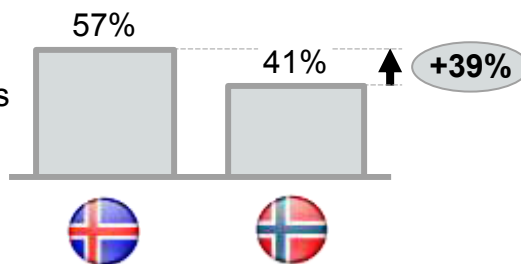
Framlegð á starfsmann

Þús. USD

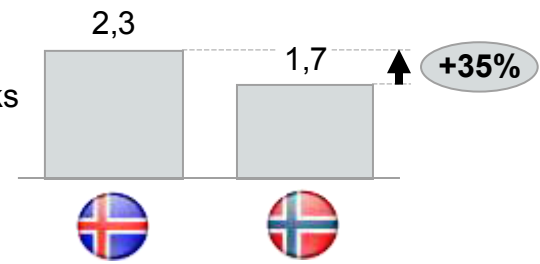

... og framleiðni greinarinnar er há

Nýtingarhlutfall fisks
% af þyngd¹

Söluverðmæti fisks
Evrur/kg veitt¹

Þrátt fyrir mikla hagkvæmni og verðmætasköpun skorti sátt um kvótakerfið og þar með pólitískan stöðugleika

Kvótakerfið fyrir veiðigjald

Hagkvæmni

Stöðugleiki

Sátt

Kvótakerfi fyrir veiðigjald

Lýsing

- Framseljanlegar aflaheimildir tryggja hagkvæmni
- Skortur á eignarrétti nýtingaraðila skapaði smám saman aukna óvissu um rekstur
- Engin auðlindarenta var innheimt þrátt fyrir ákvæði um eignarrétt hins opinbera yfir auðlindinni

Veiðileyfagjald kom að hluta til móts við sjónarmið um innheimtu auðlindarentu en dró úr hagkvæmni greinarinnar

	Kvótakerfið fyrir veiðigjald	Núverandi kerfi
Hagkvæmni	✓	(✓)
Stöðugleiki	✗	✗
Sátt	✗	(✗)

Núverandi kerfi

Lýsing

- Veiðileyfagjald er óskilvirk leið til gjaldtöku vegna ómarkvissar álagningar
- Útgerð hefur ekki eignarrétt yfir veiðheimildum, sem skapar pólitíska óvissu
- Takmörkuð sátt vegna deilna um upphæð gjaldheimtu og skaðlegra áhrifa á hagkvæmni

Nýtt fyrirkomulag þarf að endurheimta hagkvæmni og skapa um leið bæði sátt og stöðugleika til lengri tíma litið

	Kvótakerfið fyrir veiðigjald	Núverandi kerfi	Nýtt fyrirkomulag
Hagkvæmni	✓	(✓)	✓
Stöðugleiki	✗	✗	✓
Sátt	✗	(✗)	✓

Nýtt fyrirkomulag

Lýsing

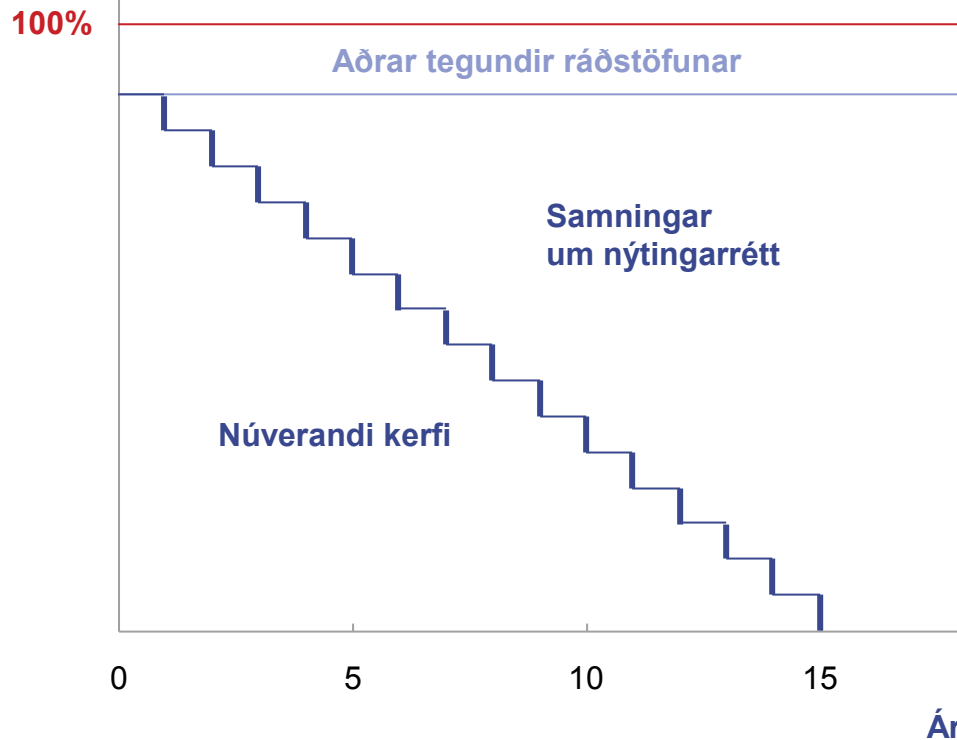
- Hagkvæmni tryggð og neikvæð áhrif innheimtu auðlindarentu lágmörkuð
- Rekstraraðilar njóti verndar gagnvart breytingum á gjaldtöku og nýtingarrétti
- Sanngjörn greiðsla rekstraraðila til hins opinbera sem mismunar ekki

Samningar um nýtingarrétt getur tekið við af veiðileyfagjaldi og náð þannig markmiðum um hagkvæmni, sátt og stöðugleika

Nýtt fiskveiðistjórnunarkerfi tæki smám saman við

Hlutfall úthlutaðs kvóta

Samningar um nýtingarrétt

Fyrirkomulag

- Tveir flokkar af aflahlutdeild: núverandi kerfi og ný tímabundin leyfi
- Nægjanlega langir samningar til að tryggja fyrirsjáanleika, t.d. til 15-20 ára
- Samningar framseljanlegir til að tryggja framleiðni í greininni
- Samningar boðnir út af hinu opinbera, sem er sanngjarnari gjaldtaka en núverandi veiðileyfagjald

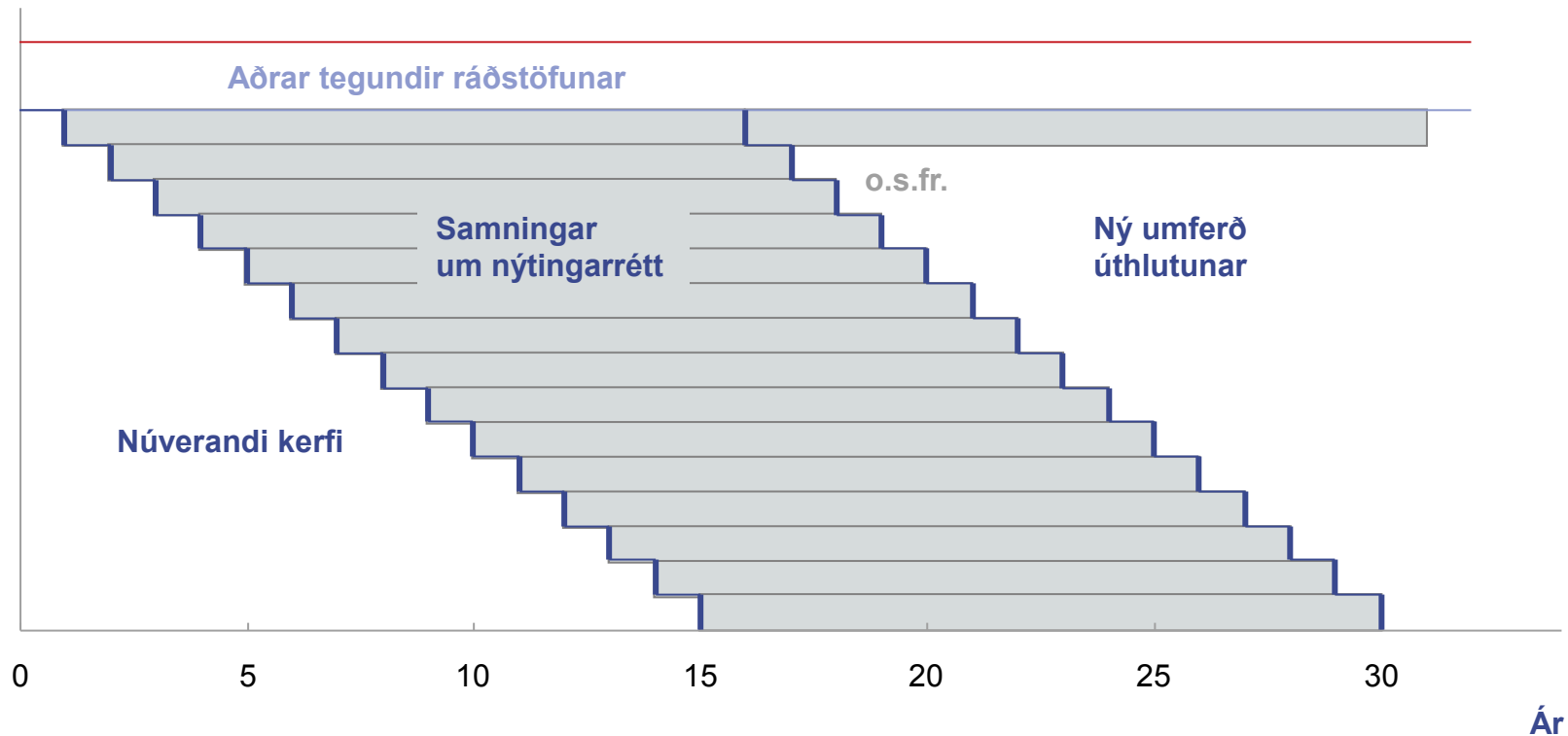
Afleiðingar

- Eignarréttindi nýtingaraðila skapa forsendur fjárfestingar og arðsemi
- Sala samninga skapar tekjur fyrir hið opinbera án þess að fórna skilvirkni

Sama magn nýtingarsamninga væri boðið út á hverju ári um ókomna framtíð

Samningum með föstum gildistíma væri úthlutað á hverju ári

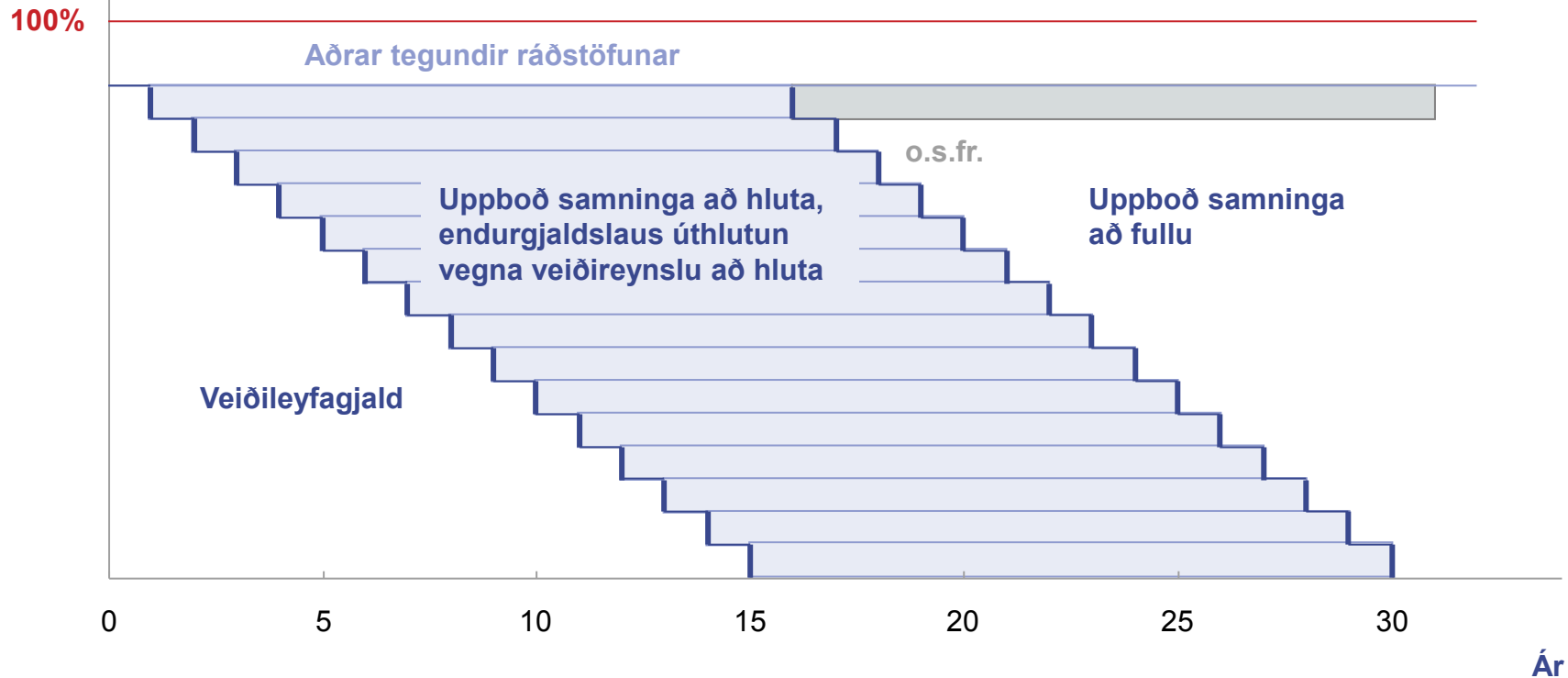
Hlutfall úthlutaðs kvóta

Fyrsta úthlutun í nýju kerfi og fyrir nýjar tegundir gæti byggt að hluta til á veiðireynslu til að veita nýtingaðilum sveigjanleika

Hlutaskipt úthlutun í fyrstu umferð nýrra samninga

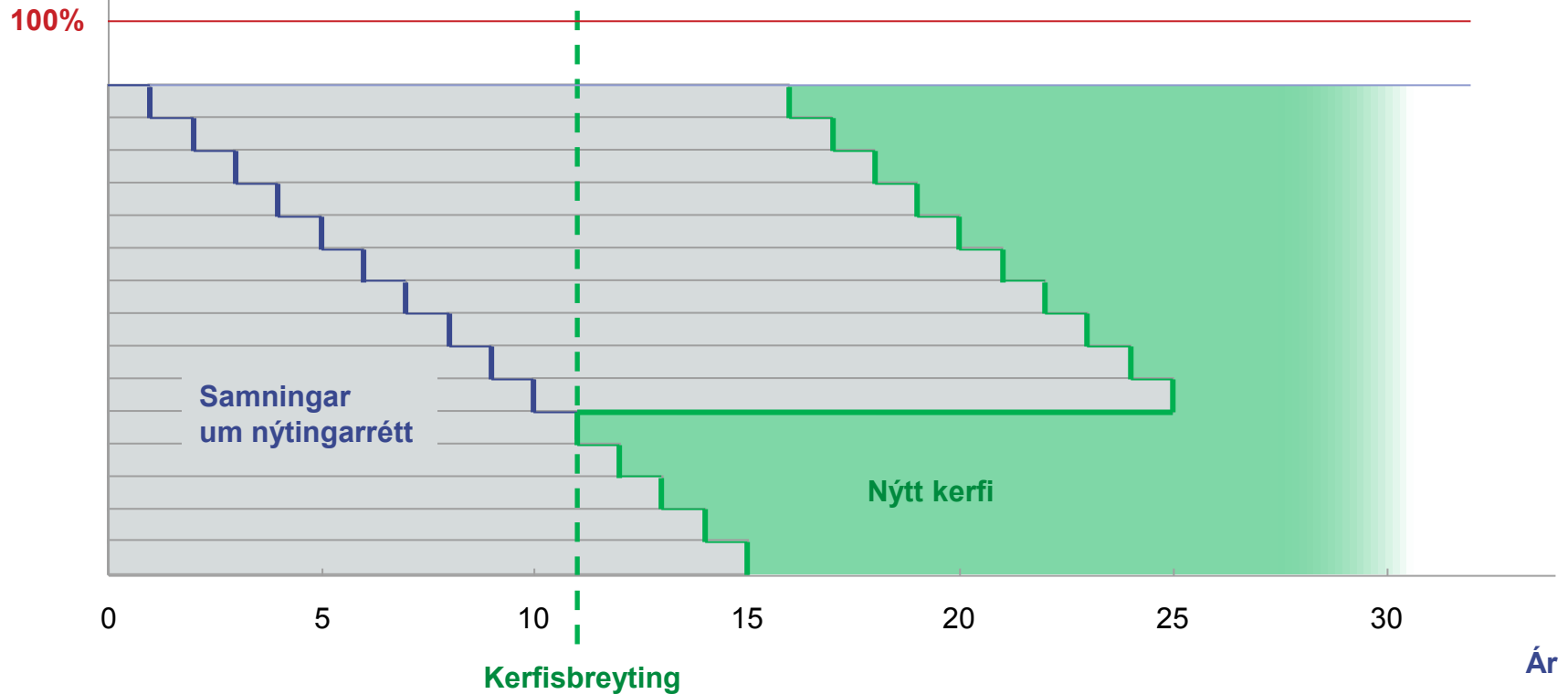
Hlutfall úthlutaðs kvóta

Samningar tryggja réttindi sem hverfa ekki við kerfisbreytingar og tryggja nýtingaraðilum því stöðugan rekstrargrundvöll

Fyrirsjáanleiki gagnvart kerfisbreytingum

Hlutfall úthlutaðs kvóta

Þetta fyrirkomulag myndi endurheimta hagkvæmni og skapa bæði sátt og stöðugleika

Núverandi kerfi

Langtímasamningar

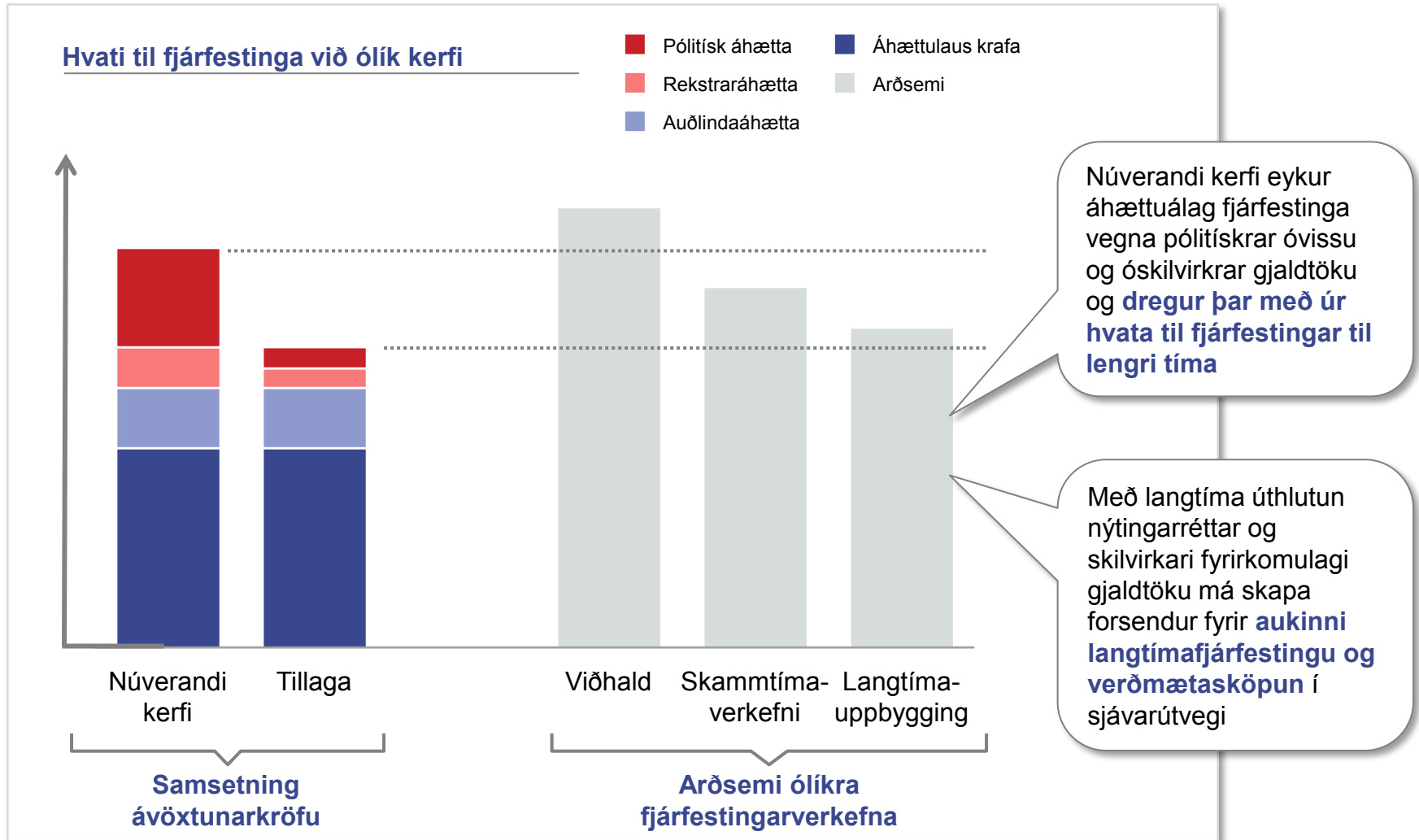
Nýtingarréttur

- Úthlutun til þess tíma sem óbreytt kerfi er við lýði
  - Háð verulegri pólitískri óvissu til lengri sem skemmri tíma
  - Takmarkanir á framsali
- Einkaréttarlegir nýtingarsamningar með föstum gildistíma
  - Pólitísk óvissa einungis um hvað við tekur þegar samningar renna út
  - Samningar að fullu framseljanlegir

Gjaldtaka

- Gjald háð meðalafkomu allrar útgerðar og vinnslu samkvæmt skattframtölum fyrri ára
  - Mikil hætta á ósanngjarnri og óskilvirkri gjaldtöku
- Gjald heimt með uppboði samninga
  - Umfangi gjaldtöku stjórnað með að úthluta einnig á grundvelli heildar aflahlutdeildar
  - Forkaupsréttur nýtingaraðila eykur fyrirsjáanleika
  - Gjald ákvarðað á markaðsforsendum

Langtímasamningar veita einnig stöðugleika sem er forsenda áframhaldandi langtímafjárfestinga og verðmætasköpunar

Við leggjum fram 1 tillögu sem ætlað er að stuðla að aukinni sátt og stöðugleika í sjávarútvegi

Auðlindir í heild

① Samræmd stjórnun auðlinda

Orkumál

② Straumlínulagað leyfisveitingarferli

③ Arðbærari orkuframleiðsla

④ Tækifæri í sæstreng

Ferðapjónusta

⑤ Gjaldtaka á ferðamannastöðum

Sjávarútvegur

⑥ Langtímasamningar í fiskveiðum

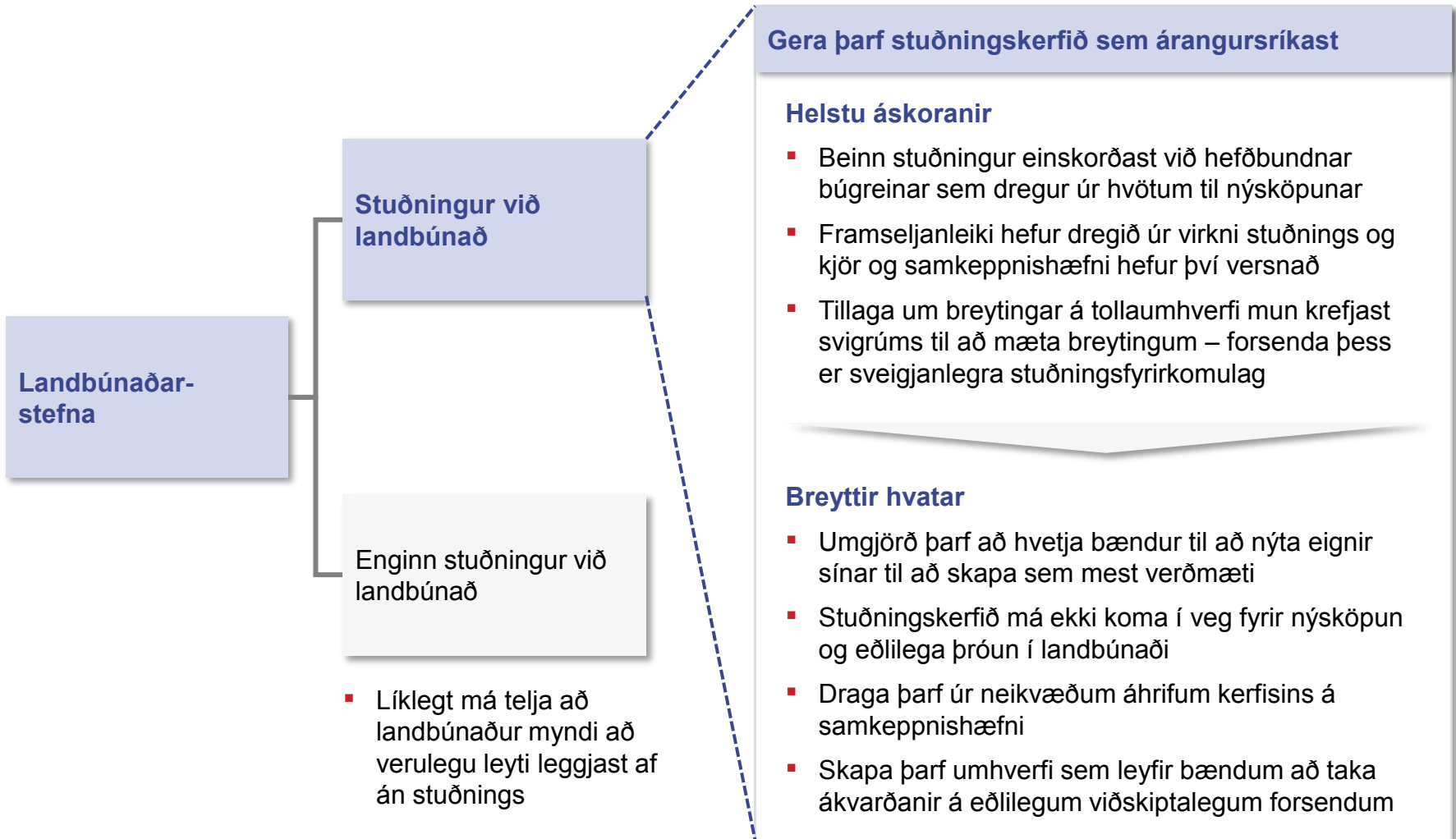
Landbúnaður

⑦ Skilvirkt stuðningskerfi landbúnaðar

Skilvirkt stuðningskerfi landbúnaðar

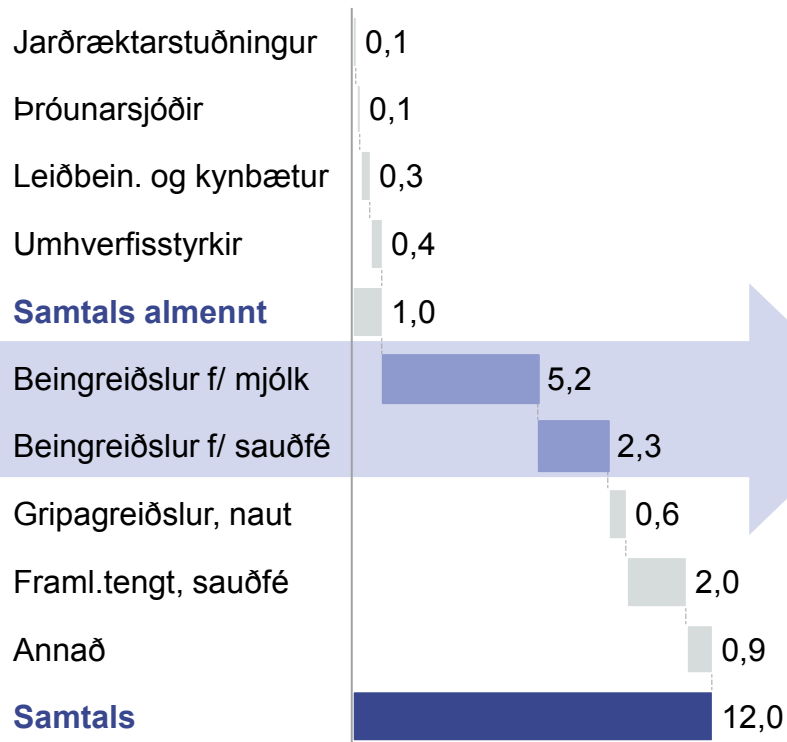
Við mótun landbúnaðartillögu er gengið út frá því að stuðningi við landbúnað sé viðhaldið

Landbúnaðarstuðningur í dag er að verulegu leyti bundinn framseljanlegum heimildum sem skila sér ekki til bænda

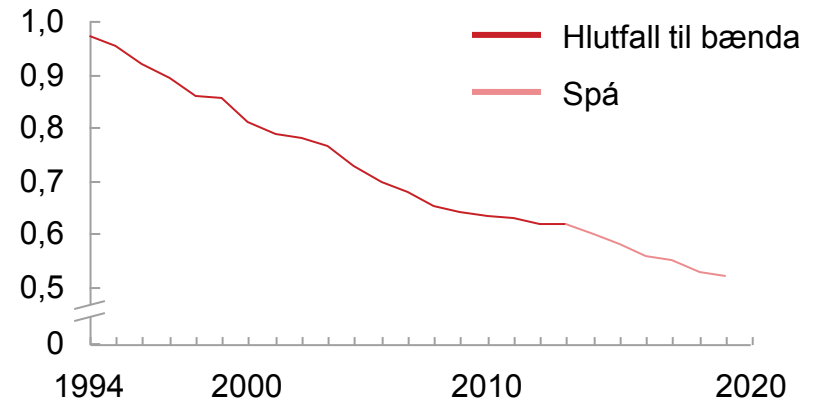
Minna en 10% af landbúnaðarstuðningi er almennur

Niðurgreiðslur í landbúnaði, ma. kr. (2012)

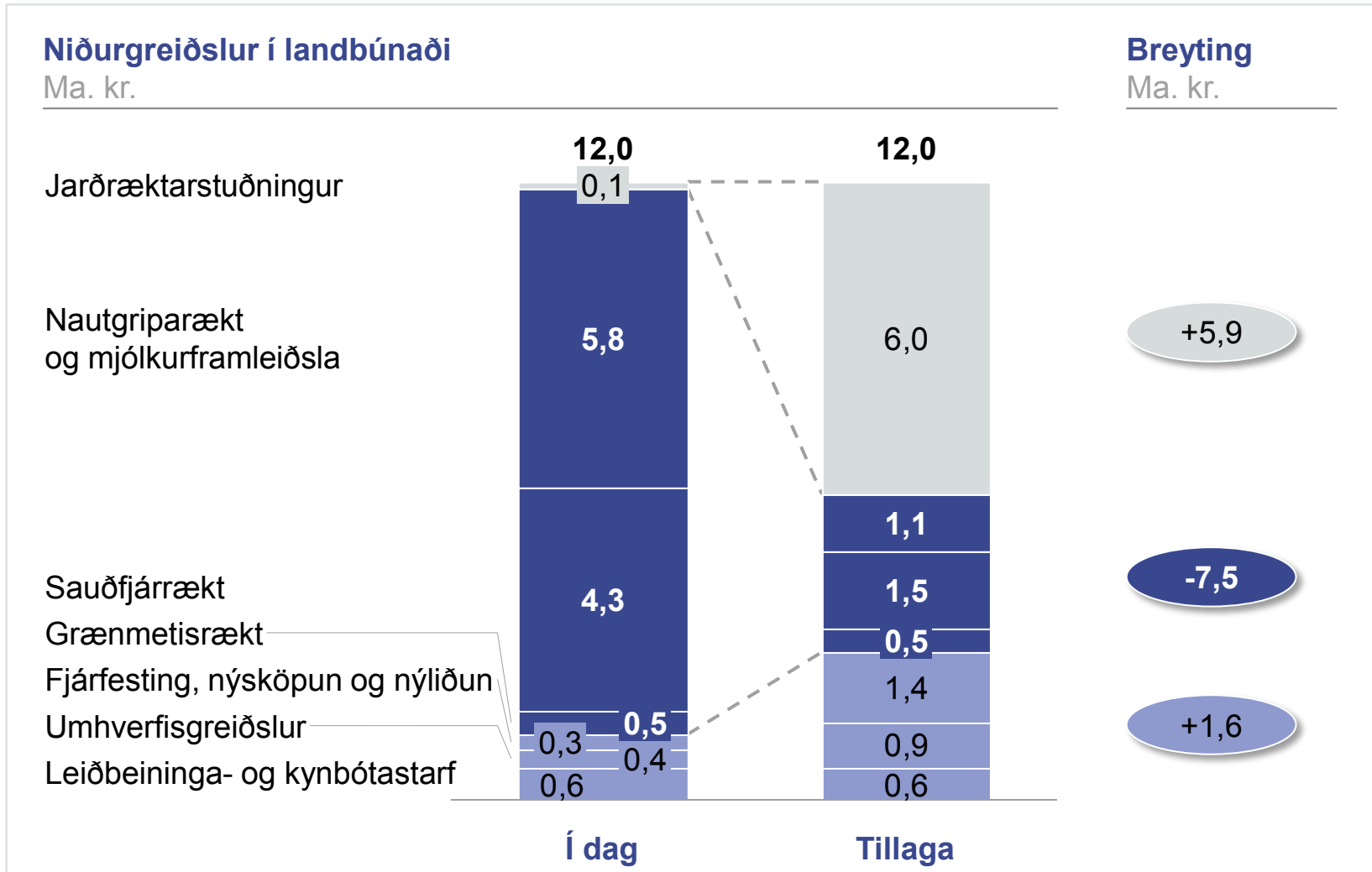
Beingreiðslur skila sér ekki til bænda

Hlutfall styrks sem skilar sér til bænda

- Yfir 60% af landbúnaðarstuðningnum er úthlutað á grundvelli framseljanlegs greiðslumarks
- Nýliðar þurfa að kaupa sig inn í stuðningskerfið
- Kerfið leiðir til **hás fjármagnskostnaðar** og þeir sem hætta búskap taka til sín mjög stóran hluta af hinum virka stuðningi
- Eftir því sem kerfið er lengur í gildi minnkar virkni þess

Niðurgreiðslur þurfa að færast frá sértækum búgreinastuðningi í átt að almennari jarðræktarstuðningi

Nýtt stuðningskerfi mun styðja betur við framleiðniaukningu í landbúnaði hérlendis með þrennum hætti

#1

Jarðræktarstuðningur verður ný undirstaða

- Ríkið skiptir sér ekki af því hvað bændur framleiða, en hvetur til ræktunar lands
- Stuðningurinn rennur í upphafi til núverandi beingreiðsluhafa

#2

Sértækur stuðningur við einstakar greinar minnkar

- Sérstök stuðningskerfi verða áfram til fyrir lambakjöt, ull, nautakjöt og grænmeti, en í smærri mynd

#3

Stuðningur við aðra þætti eykst

- Stóraukinn fjárfestingarstuðningur eykur nýsköpun og nýliðun
- Stuðningur við lífræna ræktun eykst